

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya,
R. C. Marg, Chembur, Mumbai 400071

Data Validation and Verification

SSR Criterion 2: Teaching-learning and Evaluation

There are institutional provisions for catering to differential student needs; Appropriate learning exposures are provided to students

- 1. Relevant documents highlighting the activities to address the differential student needs*
- 2. Reports with seal and signature of principal*
- 3. Photographs with caption and date*

2.2 Honoring Student Diversity

2.2.3 Documents highlighting the activities to address the differential student needs

Principal
Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

चेंबूर अक्कष शिक्षणालय महाविद्यालय

दिनांक :- १५/०३/२०२३.

लिंगभाव ओळखीवर विविध घटकांचा
पडणारा प्रभाव

(कुटुंब)

छायादेवी				
विनया सुरेश जाधव	०९	Dubey		
मनिषा बाळ करमोडा	१५	Badhwa		
भावलक्ष्मी सुरेश सावंत	२१			
लक्ष्मी सावला शेंडगे	२८	members		
पायल अरविंद जिंदे	२३	B.S. Sahankhe		
रोहिणी सुभाष जिंदे	२५	Laxmi		
रूपानी लक्ष्मण शोनावठी	२६	Shinde		
	२७	Ronau		

मागदर्शक :- प्रा. जयेशा जाधव सर

Date: १५/०३/२०२३

विषय: लिंगभाव ओलखीवर विविध घटकांचा पडणारा प्रभाव
कुटुंब.

(If the programme is in English, attach additional sheets)

आमच्या शाळाचा विषय होता " लिंगभाव ओलखीवर कुटुंबाचा प्रभाव " हा विषय आम्ही १५/०३/२०२३ रोजी पध्दनाच्याद्वारे सर्वांसमोर सादर केला.

कुटुंबामध्ये लक्षात घ्यावयाचे लक्षणापासून कळत- लक्षातपणे लिंगभावाला सुरवात होते. कुटुंबामध्येच सर्वप्रथम मुलगा आणि मुलगी असे दोन प्रकारचे बाले असतात. पुरुषादी वस्त्रे जरी विकृत दिसण्याची असले तरी आपण त्यामध्ये अंतरभाव करत असतो. घरामध्ये आर्थिक अडचण असले तर त्याचा परिणाम मुलीच्या शिक्षणावर झालेला दिसून येतो. घरामध्ये / कुटुंबामध्ये मुलगा व मुलगी असे दोन अपत्य असतील, तरीही मुलीचे शिक्षण बंद केले जाते.

घरामध्ये जेव्हा लक्षाचा विषय निघतो, तेव्हा मुलीच्या लक्षाची आई-वडिलांना जास्त काळजी वाटत असते. त्याचबरोबर मुलीच्या लक्षाचा विचार करताना तिच्या रुग्णपेक्षा समाजाचा जास्त विचार केला जातो.

कुटुंबातील काही प्रसंग घेऊन लिंगभाव ओलखीवर कुटुंबाचा कसा प्रभाव पडतो हे पध्दनाच्याद्वारे सांगण्याचा प्रयत्न केला.

भाष्यही सुरेश जाधव.

B.S. Jadhav

Name & Signature of Caption

Name & Signature of Teacher

Signature of Principal

पाचार्य
चेंबूर सर्वशिक्षण महाविद्यालय
आर. सी. मार्ग, चेंबूर वका, चेंबूर, पुणे-४०००७१

ॐ कुरुते
 कुरुते कुरुते

चेंबूर सर्वोप शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय

विषय :- IC-1 (लिंगभाव शाळा आणि
समाज)

सादरीकरणाचा विषय :- लिंगभाव ओळखीवर
विविध घटकांचा पडणारा प्रभाव

'प्रसारमाध्यमे' (पथनाट्य)

गटातील सदस्यांची नावे

१) रेखा रमाकांत सर्वेकर	४०
२) योगिता भरत डेवठाकर	०७
३) प्रगती पांडुरंग हरड	१४
४) आक्षी कुलाब कोटे	२२
५) शिंतल वाहल नायकवाड	१०
६) जयवंत किशोर पवार	२४
७) प्रभांत मंदा चिंधू कुगे	११

मागदर्शक शिक्षक :- डॉ. जयेश जाधव सर

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400071

Date:-

Programme: विंगमाल ओळसीवर तिविद्य घटकांचा पडणारा प्रभाव

* प्रसारमाध्यमे *

Report of the programme :- (If required attach additional sheets)

आमच्या गटाचा विषय होता 'विंगमाल ओळसीवर प्रसारमाध्यमांचा होणारा प्रभाव'. हा विषय आम्ही दिनांक १६/०३/२०१३ रोजी 'पथनाट्याद्वारे' अतिशय सादर केला.

पूर्वीच्या काळी गणी, चित्रपट, जाहिराती यांसारख्या प्रसारमाध्यमांतून विंगमाल ओळसीवर पडणारा प्रभाव नकळतपणे समजावतही पडत होता. त्यातून व्यस्त वेळ नकारात्मक श्वेश सर्वापर्यंत पोहोचत होता. आमच्या पथनाट्यात अम्ही 'गोरिगोरी चान फुलासारखी छान' या गाण्यातून कुसगी कशी फुलासारखी छान व लडुक भुवाची तरेच 'जरूरत हे' या गाण्यातून 'श्रीमती की सेवा करे जो पतीकी' या वाक्यातून पत्नी ही नेहमीच पतीची सेवा करते. यांसारख्या गाण्यातून विंगमाल ओळसीवर नकारात्मक प्रभाव पडताना दिसतो.

विंगमाल ओळसीवरद्वारे जी अतिशयदता आहे त्याला फक्त मूर्खित नाही तर कुसगाही अगोर लवे लागते. कुसगा म्हटला कि तो muscular, handsome, dashing असाच असाच पाहिले तरच तो पुरुष म्हणून ओळखून दिसेल अशा प्रकारे ह्या प्रसारमाध्यमांतून दाखविले जाते आणि ते नकळतपणे आपल्या मनावर विंबवले जाते.

या आता कुसगी ही परिस्थिती बदलताना दिसत आहे. आताच्या जाहिराती, चित्रपट, गणी यातून विंगमाल ओळसीवरद्वारे नकारात्मक प्रभाव समजावत पडताना दिसत आहे. आम्ही आमच्या तिसऱ्या वादरीकरणाने जाहिरातीद्वारे कुसगा व मूर्खी यांना कडा प्रकारे समजावून दिली पाहिले हे दाखविले व त्यातून

(विंगमा अंकांत अतिशय)

Name & Signature of Rapporteur

Name & Signature of Teacher

Signature of Principal

माचार्य
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
अ.र. सी. मार्ग, चेंबूर नका, चेंबूर, पुणे-४०००७१

प्रश्नोत्तर

GPS Map Camera

Mumbai, Maharashtra, India
Chembur High school Bldg. 1st Floor
R.C.Marg. Near Municipal Market,
Jai Ambe Nagar, Chembur Gaothan,
Chembur, Mumbai, Maharashtra
400071, India
16/03/23 03:06 PM GMT +05:30

30.33° C
287° W

GPS Map Camera

Mumbai, Maharashtra, India
Chembur High school Bldg. 1st
Floor R.C.Marg. Near Municipal
Market, Jai Ambe Nagar, Chembur
Gaothan, Chembur, Mumbai,
Maharashtra 400071, India
16/03/23 03:06 PM GMT +05:30

30.33° C
334° NW

क्षेत्रभेटीचा अहवाल

"कन्हिरी लेणी"

महाराष्ट्राने बौद्ध लेण्यांची अनेक उदाहणे आहेत. त्यातीलच महाराष्ट्राला लाभलेले अल्पंन महत्त्वाचे उल्लेखित व पर्यटन स्थळ म्हणजे मुंबईतील बेरीवलीच्या संजय गांधी राष्ट्रीय उद्याना-लागत वललेली प्रख्यात 'कन्हिरी लेणी' होय. कन्हिरी लेण्यांना भेट देण्याचा मासा उद्देस -

- १) असे कन्हिरी लेण्यांचा खलिखल आणि वाट्या यांचा अभ्यास करणे.
- २) लेणीतील बाल्लुछला, शिल्पछला, शिलालेख, जलव्यवस्थापन यांमुळे कन्हिरीला महत्त्व प्राप्त झाले असून प्रत्यक्ष भेट देऊन बाल्लूचे निरीक्षण करणे.
- ३) लेणीच्या सद्यस्थितीचा माळावा घेऊन लेणीच्या संवर्धनासाठी व पर्यटन विकासासाठी उपाययोजना करणे.

कन्हिरी लेण्यांना दिनांक २९/०७/२०२२ रोजी सकाळी ११:३० वाजता भेट देण्याचे नियोजन केले होते. ही क्षेत्रभेट असल्यामुळे रव चंचलून आली गेली होती. क्षेत्रभेटीसाठी लागणारी पूर्वतयारी जसे की, लेणीबद्दल मुखसुत्र माहितीसाठी आवश्यक पुस्तके, महत्त्वाच्या नेदीसाठी नदी, पेन, पेन्सिल इत्यादी साहित्य घेणे, लेणीपर्यंत जाण्यासाठी उभारल्या वाहनांची सोय आहे

जेवपर्यंत छे जापचे बाबदल प्रथम चौकरी छणे,
त्या ठिकाणी कोणतीही इजा झाली तर प्राथमिक
उपचारासाठी छोटीरी मेडिकल भिट घेणे, चांकारव्या
प्रावश्यक गोळींची पूर्वनियोजित नयति ठेवी होनी.

शेजमेटीसा जाण्यामगोदर ज्या सर्वांत महत्त्वांच्या
लेव्यां होत्या त्यांचे ऊमांठ बहीमध्ये लिहून ठेवले होते.
लेव्यांपर्यंत पोलेवल्यावर प्रेवराडातजवळील नजशाडोरे पुढे
माझी वाटचाल सुरु ठेवी. ऊन्हेटी लेव्यांना भेट दिव्यांततर
प्रत्यक्ष निरीक्षणाने विविध विलयकाळ गोळी समोर आल्या.

१) ऊन्हेटी लेव्यांचे स्वरूप, रंग, विहार हे प्रकार
स्पष्टपणे दिखून येतात. ऊन्हेटीमध्ये जवळपास 10 लेव्या
अवस्थेचे इतिहासकारांनी वेगवेगळ्या संदर्भग्रंथांमध्ये नमूद
ठेले आहेत. प्रत्येक लेव्यांत छोटीच बुद्ध मुर्त्या निदर्शनास
पडल्या. प्रत्येक लाघवी, प्रत्येक चेहऱ्याच्या मुर्त्याचे निरीक्षण
कळ्यात प्रसि. ऊन्हेटी मुर्त्या 20 फुट उंच बडव्या प्रवत्येन
तर ऊन्हेटी प्राधान्य मुद्रेंत मुर्त्या चेतल्या आहेत. त्या
डाव्यातील उलावरांचे खरंच डोळुठ उतावे नितडेच उभी.
प्राचीन डाव्यात प्राद्युनिक साधनांच्या प्रभावी सुखा इतकी
सुबळ स्थाना छणे म्हणजे तिलमजगळच नेहे वा !
हजाते वर्षापूर्वी छेतलेल्या या मुर्त्यापैकी ऊन्हेटी मुर्त्या
दाव्यालेल्या प्रवत्येन आहेत. ऊन्हेटी मुर्त्यांचे हान, ऊन्हेटीचे पाप
तर ऊन्हेटी मुर्त्यांचे शिरजान घे दाव्याले आहेत. सरजाने
होनील तसे प्रथम ऊन्हेटी पुनर्बाहिणी ठेवी आहेत.

२) तेथील प्रत्येक दोन लेव्यांदरम्यान विरिष्ट पापच्या आहेत

उठा लेणीपासून दुसऱ्या लेणीपर्यंत जाव्यासाठी रचनाकामं
 उठे रुंद तर उठे अंदू पायऱ्यांची रचना उेली आहे.

३) विहार व चैत्यगृहाजवळ मिसुंकरिना पिव्याच्या व
 वापल्याच्या पाठ्याच्या बावणुडीलाही पाण्याची टाळी म्हणजेच
 'पोढी' निर्माण उेल्या आहेत. पावसाच्या पाण्याचा उत्तमपरीत्या
 साठा उेल्याचा युगा जेथील जलकुंड, जलावधान दिसून येते.
 सा जलारावातदन लेण्यांच्या दोन्ही बाजूंना जोडण्यासाठी
 उठ दगडि आणि लाकडी मिश्रणातील पूल देखील
 बांधल्याचे दिसते.

५) जवळपास सर्वच लेण्यांच्या प्रांभी, भिंतीवर ब्राह्मी
 लिपीतील शिलालेख उटले आहेत. हे लेख अेलींनी
 दान उेलेल्यांचा संदर्भ देतात. मशी मनेरु निमित्तणे
 पाहावयाज मिळाली.

कान्हेरी लेण्यांचे निरीक्षणानून उेलेला माधवा :-

कान्हेरी नावाची उत्पत्ती साहज्य आषेतील 'कान्हागिरी'
 वदन झाली आहे, ज्याचा अर्थ 'कान्हा पर्वत' आहे. हळुगिरी-
 चा उल्लेख सातवाहन राजा वसिष्ठीपुत्र पुलुभावी यांच्या
 नाशीठ येथील शिलालेखान साहेला आहे. सातवाहन, त्रैकुट,
 वाकाटक, शिलाहार या राजांच्या राजवटीज कान्हेरी लेणींच्या
 संख्येज अर पडली. साहजिकच या लेण्या उठाच वेळी ओदल्या
 गेल्या नाहीत. बेलास्ट चडकंपासून निर्मित या प्राचीन लेणी
 उ.स.पू. पहिल्या शतकापासून जे साहत्या शतकादरम्यान उेल्या
 आहेत. पावसादरम्यान साध्यासाठी बौध्द मिसुंती या गुहांचा वापर
 उेला. तसेच कान्हेरी हे ओपारा, उल्हाण, वसई या बंदरा नजिठ
 वजल्यामुळे व्यापाऱ्यानीही या गुहांचा वापर साध्यासाठी उेला हेत.

येवे बौद्ध धर्मातील प्रनेठ संप्रदाय नांदत रोने. बेबीन
 हीनयान, महायान व वज्रयान या बौद्ध पंथातील संबंधित रिल्य
 भाळून येतात. पेथील शिलालेखावरून यप्रजेत डी. डी. लेणी
 प्रनेठ राजे, महात्मी, श्रेष्ठी, पुर्वगार यांच्या जेणेनेच बांधलेली
 प्रवासीन. तपेच समाधींनी दान दिल्याचे संदर्भही प्राप्ततात.

काहेरी लेण्यांचा सर्वात जुना संदर्भ ३१५-५॥ इ.स.ची
 सन दत्तयान भाटाला त्रेट देणाऱ्या फाहियनच्या प्रवाले
 वर्णनात आहे. फाहियान यांनी 'कुषुजर मठ बदल उल्लेख
 ठेला आहे. यारिवाय गार्सिया द मोरि (इ.स. १५३५), जामो
 दे काजो (१५३५), फ्रेरे (१८७५) यांच्यातल्या सुटोपीय पर्यटकांनीही
 प्रदे दिल्यांचा संदर्भ प्राप्ततो. प्रलीगडेच २०१५ मध्ये सृजन
 पंडित या संशोधकांने ७ नवीन गुहांचा रोद्य लावला आहे.
 काहेरी लेणीतील उली महत्वाच्या लेण्यांचा संदर्भ पुढीलप्रमाणे-

१) शुद्ध क्र. २ :- या लेण्यात ३ चैत्यगृह आणि चिह्न
 प्ररी रचना दिलेले. यात पुढील बाजूस विल्लुत मावार आणि
 भिंतीत बलवासाठी लांब बाळ ठेरले आहेत. भिंतीवर इ.स.ची
 सनाच्या ६व्या-७व्या शतकात तपल्या, ध्यान आणि धर्मिक
 परिवर्तन प्रादि द्वातील बुद्ध प्रनिमा ठेरल्या आहेत. विहारमध्ये
 प्रोठे प्रायसाठार सभागृह आहेत. "जाया हाताच्या भिंतीवर
 प्रसंगे ७ मातुषी बुद्ध व प्रविष्वातील मैत्रेयी बुद्ध प्रंडित
 ठेले आहेत, प्रसे प्रलोन यांचे प्रन आहे. लेण्यातील विहारच्या
 जाठावर ठेरलेल्या प्रभिलेखात नाविकच्या 'नाळणठ' याने
 प्रन्नह्वत्र दान दिल्याचा उल्लेख आहे. या गुंफेला दान देणाऱ्या
 नम्र जगांची नावे प्राप्ती लिपीत ठेरली आहेत - नळण वैद्य,
 शणो, भाडूर, भारवी डवी, येव्देव, वेळभट, बोपड, पोहोड,
 भावडि मरी ही नावे.

 प्रभाकर
 वेदूर सर्वकथ शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
 उपजून वेदूर गां, वेदूर, मुंब. ४०० ०७१.

गुण क्र. ३ :- पूर्ण मालिठेतील खर्गि नटल्याची म्हणे
 महान चैत्य गुण. ही गुण अली येथील चैत्यशृंगारालाच
 मोठे परियेभामिमुख्य गुण मंदिराला खर्गेर ऊ प्रवाल अंगण मोठे
 प्रवेराडाटावर दोन टाण्यालांनी घंघिन मोठे. या वटांच्यांच्या येथला
 वद सुतेन बुधाच्या सुभोरे २५ फुट उंचीच्या दोन विवाल माहत्या
 जव्या लानान मापले वरु घट्टन मोठे. प्रवेराडाटाच्या वरुनी
 मागावर दोन शिलालेख्य मोठेन ज्ञान सातवाहन राजा गौतमीपुत्र
 याच्या उद्वान व्यापति गजसेन प्राणि गजमित्र या दोन गावांनी
 चैत्य उद्वननाला सुभवात ठेले मोठे मोठे मोठे. चैत्याच्या मात
 चैत्य गेलदीला माघार देगोरे माणखी चार व्यांब मोठे. ठेले
 व्यांब प्रपूर्ण शिल्पे मोठे. या चैत्यशृंगार उद्वण ३५ फुट मोठे
 सुभोरे १६ फुट व्यास भवणारा उगोला / दगोला प्रधिराय
 चपाट भवून, त्याची वरुनी नट जाली मोठे. दिव्यांलागी
 मेदीमध्ये लहान चौकोनी पोठव्या बनवल्या मोठे. येथील
 व्यांबांनी रीवे मात हलीवर वरुणी लवना, निला मदन उद्वारा
 प्रपनी, पूर्ण उभार मात चालणारा हली, बोधीसुलाला वार
 प्रपण उद्वारा गजतान ही विल्पे मावगून पाहावीन अरी मोठे.

उद्वनित स्तूप :- गुण ३ च्या खोरील ह्या विदंच्या
 स्तूपीचे उद्वनन खन १८३५ साली वर जेम्स बर्ड वांनी ठेले.
 लान चापडलेल्या दोन नाप्र पेदिंगतील उद्व पेदीत राख, मणिउ,
 प्रौल्यवान रत्न, मोनी, बो-येचे तुळडे प्राणि बोयाच्या उबीन
 ठेवलेला वरुच्या तुळडा चापडला. तर उद्वच्या 'नाप्रपेदीन
 चांदीच्या पेदीमध्ये ठेवलेली रथा माळली. चाचलरोबर २
 नाप्रपट सुद्धा चापडलेन हा स्तूप इ.स. ५ च्या ते ५ च्या
 शतकातील मानला जातो.

शुद्ध क्र :- ५ :- खाडेतीन मीट व्यास आणि सुमारे मजीव
 उंचीच्या या लेव्हान प्रवेरा उल्ल्यासाठी दगडी पापऱ्या ब्योदले
 आहेत. सपाट छत मसलेल्या बाबि सापान्य मेघी वर निर्माण
 केलेल्या स्तूपानी वेदिका मलकृत मधून त्यावर मंड प्राणि दर्शिका
 दिले. दर्शिका उल्ल्या पिरमिडच्या माडावची मधून घनाला स्पर्श
 वले. गलानताने इ.स. ६व्या- ७व्या शतमान बोटेल अदि
 प्रदलिणापथावर ध्यान मुद्रा, ममपमुद्रा दरवणाच्या बुध्द प्रतिमा
 केलेल्या दिसतात. दर्शिकेच्या दर्यानी वानूव ब्राह्मी लिपीत इ.स.
 २व्या शतमान केलेला शिलालेख मोट- ज्पाचा तर्ष 'ल स्तूप
 घेर वम्पपालच्या दमठार्य सुवर्गजराची पत्नी 'विपालिनमिडा'
 दिने समर्पित केले आहे.

→ शुद्ध क्र ॥ :- या लेव्हान पुढील भागान व-हांग,
 सामागे प्रशाल मंडप / दालन आणि लापील भितीन ७ तर
 जकीळील भितीन ३ प्रशा उश्ण १० ब्योल्या अशा उडाल्या
 येतील मराठ्या आहे. मुख्य सम्राट्टहान रोम सपांतर पट्टे
 केलेले आहे. या लेव्हांभाष्यीय वेदव्य लेणी क्र. ५ मध्ये
 पापडलेली आहे. सम्राट्टहाच्या तट्यवर्ती भागान मुख्य गर्भगृहान
 धर्मचक्रप्रवर्तन मुद्रेतील बुध्द प्रतिमा आहे. या दरबार
 लेव्हान येथील भिक्षुंगांच्या सभा, प्रकथनाचे गर्भक्रम अथवा
 चचसिने, वादविवाद इ. गर्भक्रमांचे भाषोन्न होत मसावे.
 लेव्हांनाहेर जलयष्टाय येथी वा टोठे आहे. येथील शिलालेख
 बौरथ विहार वंडुलांच्या मार्किड व्यवहारांवर प्रजात टांगे.

लेणे क्र. ३५ :- लेणी क्र. ३५ मध्ये उत्तर बाडाळ
 ठाळीन चिजकुलेचे प्रवरोष सापडतात. या लेव्हान गर्भगृह,
 मंनताल, चौख मंडप, स्तंभपुव्वन वटांडा आणि प्रांगण मती
 वंखना दिलेले. पुल्या प्रांगणान जखकुंड आहे. ही शुद्ध

उभेव मोह मिये छतावर चिजंचे अवरोध माळ्तात.
 मूनी व्यरी-मुद्रामध्ये दाखविले आहे.

लेणे क्र. 67 :- मणि नमुद उतानां डी, बुद्धांच्या जीवनांरी
 संबंघिन विविध शिल्पे असल्यामुळे ही गुहा चित्रशाळा म्हणून
 प्रसिध्द आहे. शिल्पांमध्ये दीपंकर जानु प्राणि आवृत्तीचे
 चमत्कार दिखतील.

लेणे क्र 89 :- हा उठ हीनवान विहार आहे. यान
 उठ छोटेसे मंगण, वळंडा. ज्यान दोन व्यांब प्रतिन.

ठलागारांनी व्यांबावर उभवांच्या पदंंच्या रूपेला झेरल्या प्रस्त
 उभ म्पुर्ण राहिले आहे. वळंडा म्फुद प्रस्त रोन्ही बाभुनी
 मनेठ बुध्द शिल्प वेदलेली आहे. हे प्रतापान उभवातील
 प्राहेन, मूळ भाग नाघिन. लेणी क्र. 90 :- पहलवी प्राणि चीनी
 शिल्पितील शिलालेव्यांवाडी पहल्ल्याची आहे.

→ कान्हेरीचे जलव्यवस्थापन :- जोंगर उताराचा विचार ठपन
 ठेलेली पन्हाळीची रचना विविध चपतील याव्याची घेठ जोडतात.
 पावलाचे पाणी या पन्हाळीनून पाण्याच्या राम्यांपर्यंत नेले जेते. ही
 पाव्याची यडी भल्ली डी सानून वाठणोर धु पाणी उन्हा पन्हाळीन
 येते. उहे जोंगर उतापवदन हे पाणी ब्वालच्या चपतील राम्यांमध्ये
 जमा होने. उत्तरेडडील प्राणि इक्विबेडडील टेठव्यांमधून पूर्वेंकडून
 पस्चिमेडडील नीन्ही टेठव्यांमधून पाणी गोळा उले नहि. उतानन
 प्रमिपंसांनी प्रवाहाच्या या पाठालोट चेजचे उठा जलसारावान
 कपांवर उले होने. या चळान्या रोन्ही त्रितीच्या विपिष्ट उंचीमुळे
 लेणीभमुहाल पाणी शिले नेद. ही रचना प्रतापप्रातील चरण
 बांधणीचे सर्वान जुने पुण्य पुणेये आहेत.

तसेच लेणी क्र. 2, 5, 6, 7, 8, 13, 26, 32, 33,
 30, 31, 42 येचे जलकुंड आहेत.

- लेणींची अक्षयिनी :- लेव्यांची वाळू खंयना ही बडधा
 उतसाव्येचि म्हणे सामान्यतः व्हळंडा, मंगण, रवेम, नाड,

खिडकी, कुल, ठाटी मध्ये चैत्य आहे. तरी बडनेठ लेणी व
 विविध काळाने घेतलेल्या आहेत. त्यामुळे संख्येनेच योजनेला
 बदल प्रसू झाले. गुहेतील खांबे, गिलालेख, मुख्य जीर्ण डिंबा
 प्रोडकलीस आल्या प्रसल्या तरी त्यातील जिवंतपणा मात्रही दिवून
 आहे. कालान्ताने हवामानामुळे व इत्यादी कारणामुळे त्या
 उदयल आल्या आहेत. लेणी क्र:- 1, 2b, 3, 9, 14, 15, 16, 26, 77, 80,
 27, प्रती मनेठ आहेत.

या क्षेत्रभेटीचे मापोजन हे नियोजनबद्ध पद्धतीने
 उत्तमरीत्या झाले प्रसले तरी ठाटी उणिवा ह्या राहिल्याच.
 ते म्हणजे महत्त्वपूर्ण लेखांच्या नोंदी जरी जाधीच ठरल्या
 प्रसल्या तरी त्यातील ठाटी लेणी व जवळपास 101 लेखांच्या
 प्रत्यक्ष ठारवाहीसाठी मला निमजला वेळ मिळाला नाही.
 त्यामुळे विलंबित माहिती आणि लक्ष्मल चावणीसाठी वेळेचा
 प्रभाव घेता. जसेच बऱ्याच उंचावर मसलेल्या ठाटी लेखांना
 भेट देताना पिण्याच्या पाण्याची प्रचंड उणीव भासते. उरू
 लिट्ट पाण्यावर मला 7-8 वाप काठवे लागले. कारण वरच्या
 प्रागात पाण्याची व्यवस्था नाही. आणि उन्हाळ्या आल्या
 दिवसात ठाटी लेखांना भेट देणे जास्त त्रास होत नाही.

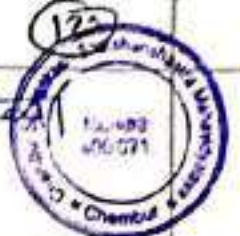
विहार श्यापत्याची सर्वच वैशिष्ट्ये जाणणांल
 ठाटी या ठिकाणी पालकपाल मिळतात. ठाटी लेखांच्या
 निर्मितीचा उाळ हा मनेठ शतकांचा प्रदीर्घ प्रसून त्यांना पोष्य
 प्रदानान तामात्रय आणि लोकात्रय प्राप्त झाला होता. प्रस
 नेधील केटीव लेखांच्या प्रसाराद्वारे मापणांल ज्ञान घेते.
 सातून प्राणान राजे, त्यांचे भंगी, सर्वसाधारण जनता पांचवेकरून
 देवगीर्णीत्यर्थ मिळालेले वस्तू ह्या देवगीदातांची नवे, ठाटीवेळा
 त्यांचे व्यवहार, त्यांच्या विषयी माहिती व बाबींवर प्रसारा
 राज्या घेते. घेडभ्यात नत्तलीन रातठीय, प्रार्थित, पालासित,
 धार्मिक स्वभावी माहिती मिळते. जसेच ठाटीच्या लेखांप्रसून

अंधुक्त कुंडुषवत्येये उक्त मादरी चित्र माश्या जेव्हासोत
 राले. आ लेव्हांनून वांवार कन्या, पुत्र, मजिनी, तान, नातू इ
 विविध नानेसंबंधाविषयी उत्तम माहिती असून हे उक्त संयुक्त
 कुंडुषवत्येतील सांवे ध्यान समजते. साहिवाय तळातील
 छिपांवे समाजातील ध्यान हे उच्च दर्जाचे घेणे यांनून व्यक्त
 ठेणे. येथील ठोटीवलेव्हांवदन मजगती उक्त-रिष्य पंत्यत,
 खेवारे विद्यादानाचे कार्ये, विद्यावर्तिना त्यांच्या आचार्या विषयी
 प्रसलेला मारजाव पाटला आजच्या उत्तम यांच्या संबंधांची
 सुखबाजुळवी ठेवी तरी आजच्या विद्यादानान हे सम्य रोग
 नाही. पण येथील कुलाहनी, वास्तूकुला यांनून मापला
 वाट्या व बनिहाय किती नाज्वल्य व निवंत प्रोह हे
 दिमून घेते. ने सबविषी रिठव्हासाव्ये ओह.

प्रत्येक पुस्तकांत ठोटी लेव्हांची संख्या ही वेगवेगळी
 दर्शविली आहे. काही पूर्णवित्तेत, काही प्रपूर्णवित्तेत तर
 प्रत्यप्रमाणान प्रज्ञान लेव्हासुद्धा माळनात. या सर्व लेव्हा
 प्रलयान, धीनयान आणि वज्रयान या लुच प्रतुपांपांनी
 ठोरव्या प्रोहून. लेव्हांनी सुदवालीच्या व्ययान मिथुंजाणी
 निवालयान किंवा वरवालय म्हणून उक्त ठेले प्रलोवे. या
 गुहेत मिथुनी वास्तव्य ठेले, प्रभाव ठेला आणि ध्यान ठेले.
 या गुफा बौद्ध धर्मच्या उक्तांतीची प्रंतदृष्टी देताना
 आणि उक्तच टेळजीवर सर्वाधिक गुहा उत्पन्न ठेव्हाचा
 बौद्ध देवता त्यांना आहे. लहान चौप्याहती आज्ञाच्या
 चैत्यध्याचा बापर समाधीवस्थेत ध्यान लावव्हापाणी रोग प्रजे
 हे समजते. श्री निरालेन ठेले प्रपता मला प्रजे माळून
 आले ही उही लेव्हांना प्रज्ञान उर्लखिन ठेले आहे. त्या लेव्हांना
 बडनेठ प्राधी रुपांठ दिले प्रपवे ने प्राता माळून नाधिन
 किंवा उही उक्तावधीनंतर लेव्हांतील रुपांतीची मदलावदती

ठेली जभावी प्रसे दिवत येने, सापुळे लेखांची संख्या
सुमिलिन डेली नाऊ राठत नाथि.

प्राचीन स्मार्तकांच्या संवर्धनासाठी उठ पर्यटन म्हणून
किंवा रेशाचे नागरिक म्हणून आपण प्रचिन्त ठाळमी घेतली
पाहिजे. उरिं निवडतु गोष्टी टाळव्या पाहिजे.

जेणे डी - १) डेनिहालित युना आणि स्मार्तकांचे तोडलोड
रुणे किंवा रुकपान उणे, हे सा टाळले पाहिजे.

२) प्रलेठने श्रीनीवर लिहिणे किंवा आडे डेणे, प्राचीन
वास्तू चमठदार रंगान रंगवणे उभादी गोष्टी टाळव्यात.

३) वाट्या स्वभांचे जतन उळ्यासाठी, आपण सांची वेळोवेळी
स्वच्छता टाळली पाहिजे. स्वतः इन उचरा उणे, युठणे इ.
गोष्टी टाळव्यात.

कान्हेरी लेणी हे डेनिहालित प्राचीन वाट्या पैठी
उठ आटे. कान्हेरीसा प्रेठ स्वानित आणि विदेपी पर्यट
ग्रेट देन प्रसजान. नदीली लेणी पर्यटकांचे आर्षण म्हणून
उर्वमिन राहिले आटे, हे प्रसक्ताने प्रमुमनवास दिळाले.

मलीठडे ताल भन् नील बोझून वावळोर इथले पर्यट
हीच उठ डेडेडुळी आली आटे. आपला नैवर्गित प्रन्

डेनिहालित देवा पाळव्यासाठी येवे येणारे उभी, आणि
घिल्लपणा उजोर जाण साळून आले. म्हणून या

लेणीना वाट्या पर्यटन स्वच्छ म्हणून जतन उणे आणि या
लेखांचे महत्त्व लोकांपरित पोहोचणे प्रसक्त आटे. सावाठी
पर्यटन बिबासासाठी उपाययोजना करव्यात -

१) लेणीनील शिष्यठलेची आणि वास्तुठलेची माहिती तसेच
मूर्त्या डोवत्या देवतेच्या अहित व डोवत्या डाळान डेलेल्या
माहेन याबाबतची माहिती जलत / पाठी लावेण.

२) लेणीवर प्रलेठ आषेनील माहिती उंड बुक डेणे
आणि साडरिनत (guide) सेवा सड डाली.

- १) चरसिद्धे आणि प्रदर्शने सुद्धा उल्लेख.
- २) काटेरीचे वैभवशाली इतिहास दाखवणारे लार्ड रोसिनिमेरान जो आपोमित उल्लेख.
- ३) विविध ठारक्रम - उपक्रम आणि प्रेक्षणे सुद्धा उल्लेख.
- उदा. - अग्निदा आणि उल्लिखित प्रदेखन.
- ४) स्वानित्त समुदायांना साखन आणि योग्य आर्षित्त कार्यकार, रोमगासच्या - वंशी उपलब्ध उल्लेख.
- ५) काटेरी हे जंगल आगान चमलेली अपल्यामुळे तिचे मोबईल, इन्वेर केन्ट्रिटी सुद्धा उल्लेख.

महाराष्ट्रातील प्रेक्षणीय स्थळांना प्रेक्षी द्याव्यात, त्यांचे अभ्यासपूर्ण दर्शन घ्यावे आणि स्वतःना त्यांचा परिचय करून द्यावा हे मला आवडते. दिल्ली, प्रयाग, त्रिपुरारि, त्रिपुरारि, लेणी प्रशा अनेक स्थळांच्या या देव्यालाबत जनमानसान मम मनान लाल्ले प्रेम नालि, मला माझा वैयक्तिक अनुभव आहे. लेणी पाहावयाल जगान्यांना लेणी उरी पाहावील याचे ज्ञान नवते. हे मला काटेरी स्थळांना प्रेट दिव्यावर तिचे आलेल्या पर्यटकांवरून समजून गेलि. काटेरी लेणींना प्रेट देणे ही प्राधी परिली वेळ मुळातच नव्हती. या प्राधीली प्री अनेक वेळा इचे प्रेट दिली आहे. त्यावरून प्री हे समव्याल यांगू शक्ति ती केवळ इतिहासीचे प्रभासत, इतिहासी जगारे लोड, ज्ञाना चरंच प्राचीन वाज्जुलेची प्रासत आहे. तेच प्रथित्त आत्मीयनेने ही लेणे पाहनात. लेणी स्वापल्य आणि शिल्पकलेची प्रत्याचुनित्तला अनुभवव्यासगि काटेरीला प्रेट दिलीच चाल्ले. प्रापला जाज्वल्य इतिहास समजून घ्यायचा प्रभेल तर अता ठिजणी प्रावत्यत प्रेट कासी.

परिशिष्ट

१ छायाचित्र

कान्हेरीच्या प्रवेशा डागवरील पाटी.

कान्हेरी लेण्यांपर्यंत / गुप्तांपर्यंत जाण्याच्या नशारा।

लेणी क्र. २ - मधील चैत्य

लेणी क्र २ मधील भीतीवरील बुध शिल्पे

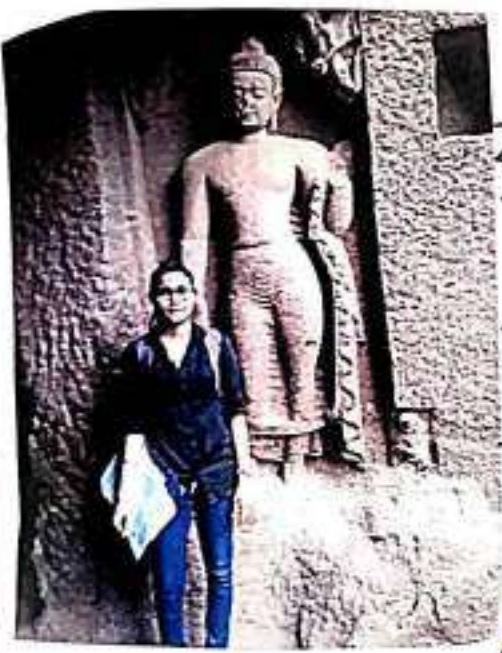
लेणी क्र. ३ :- च्या प्रवेशा-द्वार

← लेणी क्र. ३ - मधील प्रांगणातील स्तंभ

लेणी क्र. ३. → मधील व्हलंड्यातील २३ फुट बुध शिल्प

← लेणी क्र ३ :- च्या प्रांगणातील शिल्प

लेणी क्र. ३ - मधील चैत्य / दागोबा

लेणी क्र. ३ - चैत्यगृहातील स्तंभ

लेणी क्र ३ समोरील उत्खनित स्तूप

लेणी क्र ५ :- मधील बुध रिल्ये ओलेले स्तूप

लेणी क्र. ॥ - मधील मत्स्य सम्राट्हातील घासन

लेणी क्र ११ - मधील गर्भगृहातील बुध रिल्ये

लेणी क्र ३५ - मधील गर्भगृहाच्या बाहेरील छतावरील रंगीन चित्र

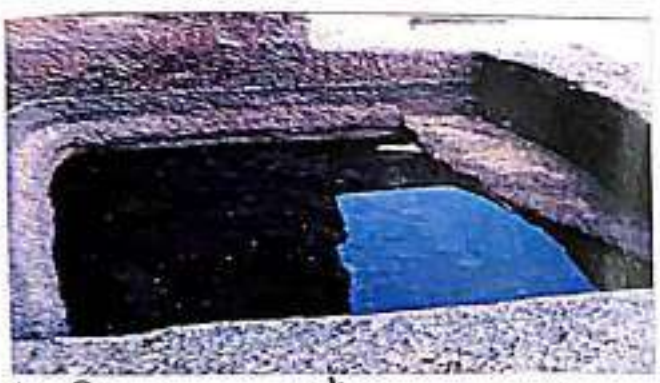
लेणी क्र ३५ - मधील गर्भगृहा बाहेरील बुध रिल्ये

लेणी क्र ८७ मधील आतील भिंतीवरील विविध मनोशलीतील बुध रिल्ये.

लेणी क्र ४१
मधील
वटांड्याच्या
भ्रींतीवरील
विविध नुसब
शिले.

लेणी क्र २ - क्षमौलीस जलकुंड

लेणी क्र ७५ मधील नलकुंड

जलमार्ग / धरणांसाठी बांधलेला
दगडी बांध

लेणी क्र - १५ ते २४ प्राणि १०-५०
या लेण्याच्या दरम्यान मललेला धरण /
जलमार्ग

लेणी क्र. २७ ची
अदपस्थिती

लेणी क्र. ७७ ची
अदपस्थिती

येवूर सर्वकृष विज्ञानशास्त्र महाविद्यालय

विषयाचे नाव :- लिंगभाव शाळा आणि समाज
I.C-I

स्वाध्यायाचे नाव :- शिंत्र्यांसाठी कार्य करणाऱ्या
संस्था / गट यांचा व्यक्तिअभ्यास

मार्गदर्शकाचे नाव :- जयेश जाधव शेर

विद्यार्थ्याचे नाव	ह. क्र.	
रूपाली देवरे	०६	<u>Halk</u>
प्रशांत धुगे	११	
तनया पाठक	३१	<u>Halk</u>
भाग्यश्री साबुखे	३८	<u>B.S. Sabukhe</u>
रेखा सर्वेकर	४०	<u>R. S.</u>
प्रजा वाटवे	५०	<u>Pradya</u>

Date: 31/03/2023.

Programme: स्त्रियांसाठी कार्य करणाऱ्या संस्था। गट यांचा व्यावसायिक

PPA (सादरिकरण)

Report of the programme :- (If required attach additional sheets)

स्त्रियांसाठी विविध संस्था कार्यरत असतात त्यापैकी काही संस्थांना आपली विद्यार्थिनी मेट दिली होती. त्याचे सादरिकरण दि. 28/03/23 रोजी करणारे PPA इतारे केले होते.

'जिजाऊ औद्योगिक व सामाजिक संस्था' - शिक्षण, आरोग्य, रोजगार व ज्योती ही त्यांची सुत्रे आहेत, या सुत्रांद्वारे ही संस्था स्त्रियांना सक्षम बनवते, तर 'महिला मजतीसं निगम सेंटर' - लग्नार्थी बालिका, कार्यक्षेत्र कामगार, स्वयंसेवक, महिला यांना कार्यक्षेत्र आणि सामाजिक पाठवत देण्याचे काम करते. 'IHRJPC' - स्त्रियांना प्रशासकीय न्यायिक सुरक्षा प्रदान करण्याचे कार्य करते, आणि 'आवाज-पु-निगम' ही संस्था मुस्लिम धर्मिय स्त्रियांना न्याय मिळवून देणे व मुस्लिम कायदांमध्ये सकारात्मक बदल घडवून आणण्याचे कार्य करते तर 'माविम' ही संस्था महिलांसाठी लघु गटाची निर्मिती करते व स्त्रियांना स्वतःलावर सक्षम बनवते. आणि 'महिला व बालविकास विभाग महिलांना आर्थिक सहाय्य प्रवस्थासाठी विविध योजना राबवते. अवाप्तकारे सर्वांच्या सादरिकरणातून अनेक संस्थांविषयी कळाले आपल्या देवाला स्तुतंत्र्य मिळून अनेक वर्षे आली, पण स्त्री या विकास कुठेतरी झळून थांबला आहे त्यामुळे लिखा विकाससाठी लिखा सक्षमीकरणासाठी या आणि यांच्यासारख्या अनेक संस्था/ गट कार्यरत आहेत.

Name & Signature of Rapporteur
 अध्यक्षी सुरेश लोखंडे.
 B. S. Lokhande

Name & Signature of Teacher

Signature of Principal

रुपाली रत्नकर
जिजाऊ: रौधरिक व सामाजिक संस्था

नाव प्रज्ञा बुधाजी वाटवे
संस्थेचे नाव महिला वा बाल विकास

रेख्मा सर्वेवल,
संस्था:- महिला आर्थिक विकास
महामंडळ (मादिम)

श्यामली सुरेश साकुबे,
संस्था- जावाज ए निवान (voice of women)

नाव:- धुगे प्रशांत मदा पिपू
संस्थेचे नाव:- महिला मजलीस बीगल सेंटर

तनया किशोर पांडव
संस्था:- अंतरराष्ट्रीय मानवविकास
सुरक्षा परिषद (IHRJPC)

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400071

Date:- १२ सप्टेंबर २०२२.

Programme: सहकार्ययुक्त अध्ययन तंत्र: गॅलरी वॉक उपक्रम
(CC3 अध्ययन आणि अध्यापन) मार्गदर्शक प्राध्यापिका माणिक आवारे

Report of the programme :- (If required attach additional sheets)

मुंबई, दि. १२ सप्टेंबर २०२२.

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात सोमवार दिनांक १२ सप्टेंबर रोजी 'अध्ययन आणि अध्यापन' या विषयांतर्गत 'गॅलरी वॉक' हा उपक्रम सकाळी १०:३० ते दुपारी ०१:१० या वेळेत उत्साहाने पार पडला. हा उपक्रम अशास्वीरित्या घेण्यासाठी मार्गदर्शक प्राध्यापिका आवारे मंडम आणि विद्यार्थ्यांनी नियोजन-पूर्वक मेहनत घेतली.

सर्वप्रथम सर्व विद्यार्थ्यांना सक्रीय सहभागी करून घेता येईल याचा विचार करून दि. २२ जुलै २०२२ रोजी प्रा. आवारे मंडम यांनी पाठ्यक्रमातील घटक क्रमांक ४ - 'सर्वांसाठी अध्यापन' हा घटक गॅलरी वॉकसाठी निवडला. वर्गातील एकूण ४७ विद्यार्थ्यांचे प्रत्येकी ६ विद्यार्थी मिळून १ गट असले ८ गट तयार करण्यात आले होते. पहिल्या गटाला अध्ययन अक्षम अध्ययनकर्ते व वाचन अक्षम हे दोन घटक देण्यात आले. दुसऱ्या गटाला गणन अक्षम व लेखन अक्षम हे दोन घटक देण्यात आले. तिसऱ्या गटाला अतिक्रियाशील आणि अवधान विकृती अध्ययनकर्ते हा घटक देण्यात आला. चौथ्या गटाला प्रजावंत अध्ययनकर्ते हा घटक देण्यात आला. पाचव्या व सहाव्या गटाला विभेदित अनुदेसन संकल्पना, वैशिष्ट्ये व कार्यनीति हे घटक देण्यात आले. सातव्या व आठव्या गटाला बहुसांस्कृतिक शिक्षण - संकल्पना, जेम्स बँक यांची पंचमिती, भारतव्या संदमति बहुसांस्कृतिक शिक्षणाचे उपयोजन हा घटक देण्यात आला.

दिनांक ६ ऑगस्ट व २२ ऑगस्ट रोजी दोन तासिका देऊन कच्चा आराखडा बनवण्यास सांगितले. त्यासाठी काही मुद्दे दिले व स्वयं चर्चा करावी याबद्दल मार्गदर्शन केले. माहिती कराराप्रकारे सादर करणार हे त्या कच्चा आराखड्यात दाखवून प्रत्येक गटाने पुन्हा आवारे मंडम यांच्याशी संवाद साधला. त्यात जर काही बदल करायचे असतील किंवा आठे तसे काम पुढे तसेच चालू ठेवायचे याबद्दल मंडम यांनी सांगितले. त्यानंतर प्रत्येक गटाला गॅलरी वॉकसाठी आवश्यक सामग्रीचे वाटप

वसुधा

Name & Signature of Reporter
वसुधा अमोल पाटील

Name & Signature of Teacher

Signature of Principal

प्रधान
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालय

२३ ऑगस्ट रोजी करण्यात आले, त्यात तीन-चार कार्ड बोर्ड, तीन वेगवेगळ्या रंगांचे मार्करपेन व स्केचपेन प्रत्येक गटाला देण्यात आले. प्रत्यक्ष गॅलरी वॉकच्या कामाला सुरुवात करण्यासाठी आबारे मॅडम यांनी आपल्या तासिका दिल्या व दिनांक २६ ऑगस्ट रोजीच्या तासिकेत स्वतः उपस्थित राहून विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. पुरेसा वेळ दिल्यानंतर काम पूर्ण होत आले आहे याच्या अंदाज घेऊन सर्वानुमते १२ सप्टेंबर ही तारीख गॅलरी वॉकसाठी निश्चित करण्यात आली. प्राचार्यांच्या परवानगीने वाचनालयात गॅलरी वॉकचे प्रदर्शन मांडण्याचे ठरवले गेले. प्रत्येक गटाने निश्चित केलेल्या दिवशी वेळेवर हजेरी नोंदवली व त्यामुळे वेळेत प्रदर्शनाची मांडणी सुरू झाली. वाचनालयाची बैठक व्यवस्था प्रदर्शनीयरीत्या करण्यात आली व प्रत्येक गटाने आपआपले तक्ते, चार्ट्स यांची सुशोध्य रचना केली.

आबारे मॅडम व सर्व विद्यार्थी मिळून एक-एक गटाचे प्रदर्शन बघतील असे नियोजन करण्यात आले मग त्या-त्या गटातील विद्यार्थी ओडक्यात त्यांनी सादर केलेली संकल्पना, तिची वैशिष्ट्ये, कार्यनीति आणि शैक्षणिक महत्त्व याबद्दलचे स्पष्टीकरण देतील असे ठरले. त्यानुसार आठही गटांचे प्रदर्शन व त्यांचे स्पष्टीकरण सर्व विद्यार्थी व मॅडम यांनी पाहिले व ऐकले. या दरम्यान काही अवघड संकल्पना किंवा अपेक्षित स्पष्टीकरण विद्यार्थ्यांना कळावे म्हणून मॅडम सुद्धा सक्रीयरित्या त्यात सहभागी होत्या. शेवटी सर्व विद्यार्थ्यांनी मॅडमसोबत बर्तुबाकार आपले तक्ते व चार्ट्स हातात घेऊन छायाचित्र घेण्यात उत्साह दर्शविला व आबारे मॅडम यांनी गॅलरी वॉक उपक्रमाची निगडित गुगल फॉर्म तयार केला होता त्याला सर्व विद्यार्थ्यांनी प्रतिसाद दिला.

अशाप्रकारे गॅलरी वॉक उपक्रम यशस्वीरित्या पार पडला.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400071

Date: - 20-09-2022

Time: 10.30 am to 1 pm

Programme: - **Jigsaw Cooperative Learning Technique**

Jigsaw Cooperative Learning Technique by Dr. Umakant Deshmukh Asso. Prof. of Chembur Sarvankash, Mahavidyalaya chembur, Mumbai-71. Jigsaw is a cooperative learning strategy that asks groups of students to become "expert" on different aspects of a topic and then share what they learn with their classmates.

Objective:

1. It helps build comprehension.
2. It encourages cooperative learning among students.
3. It helps improve listening, communication, and problem-solving skills.

Procedure:

1. Introduce the strategy and the topic to be studied.
2. Assign each student to a "home group" of 4 students who reflect a range of study material reading abilities.
3. Determine a set of study material reading selections and assign one selection to each student.
4. Create "expert groups" that consist of students across "home groups" who will read the same study material selection.
5. Give all students a framework for managing their time on the various parts of the jigsaw task.
6. Provide key questions to help the "expert groups" gather information in their particular area.
7. Provide materials and resources necessary for all students to learn about their topics and become "experts."
8. Discuss the rules for reconvening into "home groups" and provide guidelines as each "expert" reports the information learned.
9. Prepare a summary chart or graphic organizer for each "home group" as a guide for organizing the experts' information report.
10. Remind students that "home group" members are responsible to learn all content from one another.

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshan Shastra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan, Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

Home Groups

Expert Groups

Outcomes:

- Students get experience with small group learning skills before participating in the jigsaw strategy.
- Have students fill out a graphic organizer in the "home group" to gather all the information presented by each "expert."
- "Home groups" present results to the entire class, or they participate in some assessment activity.
- Circulate to ensure that groups are on task and managing their work well; ask groups to stop and think about how they are checking for everyone's understanding and ensuring that everyone's voice is heard; and
- Monitor the comprehension of the group members by asking questions and rephrasing information until it is clear that all group members understand the points.

All students enjoy this joyful learning strategy and got experiential learning study style and with this strategy, each student in the "home" group serves as a piece of the topic's puzzle and when they work together as a whole, they create the complete jigsaw puzzle.

Name & Signature of Rapporteur

Dr. U. V. Deshmukhi

Name & Signature of Teacher

Dr. U. V. Deshmukhi

Signature of Principal

PRINCIPAL

**Chembur Sarvaikash Shikshanshetra
Mahavidyalaya
Ranjitshani Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai - 400 071**

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400071

Date: - 20-09-2022

Time: 10.30 am to 1 pm

Programme: -

Jigsaw Cooperative Learning Technique

Attendance

Sr. No.	Roll No.	Name	Attendance
1	10	Gedam Pawan	P
2	14	Ingole Piyush	P
3	15	Jadhav Gouri	P
4	29	Padval Kailas	P

U.V. Deshmukh
Name & Signature of Teacher
Dr. U.V. Deshmukh.

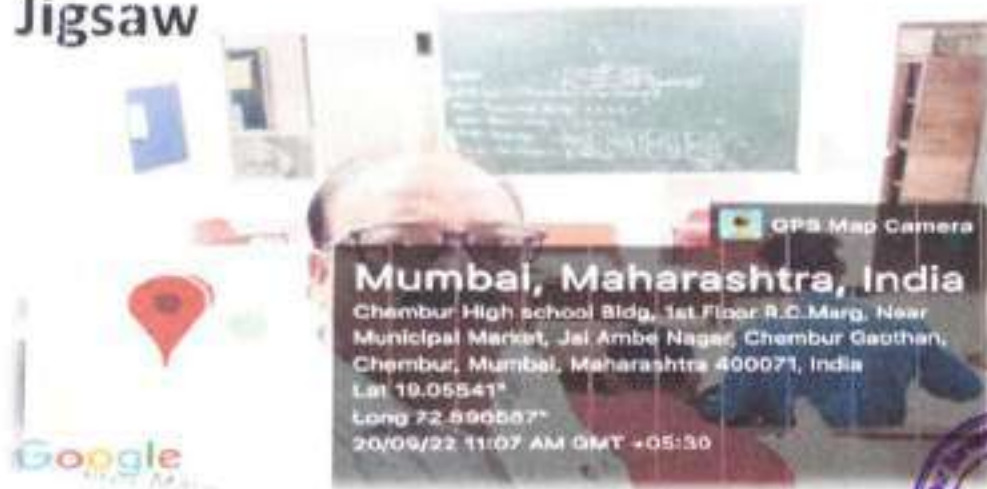
[Signature]
Signature of Principal
PRINCIPAL
Chembur Sarvankash ShikshanShastra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai - 400 071

Jigsaw

PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
Ramkrishna Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

Jigsaw

PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanabhawan
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai - 400 071

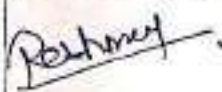

CHEMBUR SARVANKASH SHIKSHANSHASTRA MAHAVIDYALAYA

Topic : Influence of REGION on gender identity .

Explain method : Posters.

Group Members

Roll no.	Name of Student	Sign
35	RUTUJA BALKRISHNA POKLE	
41	SONAL SANTOSH SAVARKAR	
42	RESHMABANO BABU SHAH	
27	AASTHA AJAY KUMAR MISHRA	

Dr. Jayesh Jadhav

Subject Incharge

Dr. Chandrashekar A. Chakradeo

Principal

प्राचार्य
चंबूर सर्वंकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
अ. सं. १०१, चंबूर नाका, चंबूर, पुणे-४०००७१.

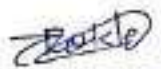
Date: १५-०३-२०२३

Programme: लिंगभाव औद्योगिक विविध घटकांचा होकारा प्रभाव.
प्रदेश

Report of the programme: (If required attach additional sheets)

दिनांक १५ मार्च २०२३ रोजी चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात आमच्या गटाने "लिंगभाव औद्योगिक प्रदेशाचा होकारा प्रभाव" या विषयावर सादरीकरण केले. हे सादरीकरण आम्ही पोस्टर च्या माध्यमातून केले.

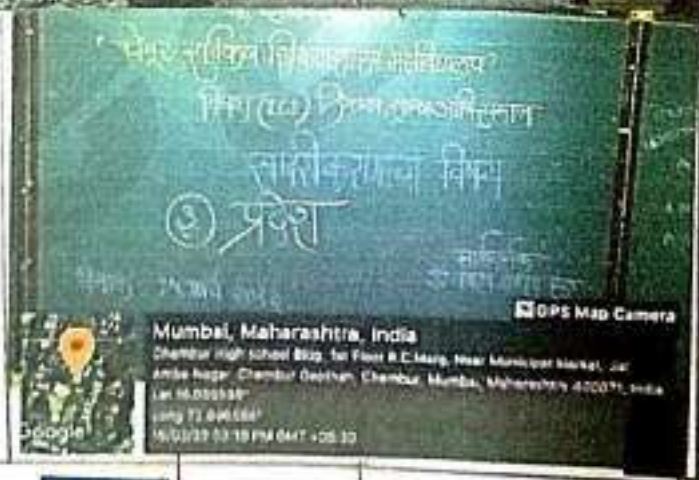
आमच्या गटाने भारतातील वेगवेगळे राज्य निवडून त्या राज्यातील लोकसंख्या, लिंगभाव, साक्षरता इत्यादी घटकांद्वारे सादरीकरण केले. जाहीर आणि ग्रामीण भागातील लिंगभाव दाखवून देण्याचा प्रयत्न केला. या उपक्रमाचा अभ्यास करताना भारतातील विविध राज्यातील लिंगभाव असमानता कशी आढळून येते हे कळले. या उपक्रमातून बरंच शिकायला मिळाले. त्यासाठी अरंभचे श्रुप आभार.

सुजा बाळकृष्ण पोळे
Name & Signature of Representative

Dr. Jayesh Jadhav
Name & Signature of Teacher

Dr. C.A. Chakradeo
Signature of Principal

प्राचार्य
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
ज. ए. मार्ग, चेंबूर नका, चेंबूर-४०००७१

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash ShikshanShastra Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur- 400071

Date: - 20-09-2022

Time: 10.30 am to 1 pm

Programme: - **Jigsaw Cooperative Learning Technique**

Jigsaw Cooperative Learning Technique by Dr. Umakant Deshmukh Asso. Prof. of Chembur Sarvankash, Mahavidyalaya chembur, Mumbai-71. Jigsaw is a cooperative learning strategy that asks groups of students to become "expert" on different aspects of a topic and then share what they learn with their classmates.

Objective:

1. It helps build comprehension.
2. It encourages cooperative learning among students.
3. It helps improve listening, communication, and problem-solving skills.

Procedure:

1. Introduce the strategy and the topic to be studied.
2. Assign each student to a "home group" of 4 students who reflect a range of study material reading abilities.
3. Determine a set of study material reading selections and assign one selection to each student.
4. Create "expert groups" that consist of students across "home groups" who will read the same study material selection.
5. Give all students a framework for managing their time on the various parts of the jigsaw task.
6. Provide key questions to help the "expert groups" gather information in their particular area.
7. Provide materials and resources necessary for all students to learn about their topics and become "experts."
8. Discuss the rules for reconvening into "home groups" and provide guidelines as each "expert" reports the information learned.
9. Prepare a summary chart or graphic organizer for each "home group" as a guide for organizing the experts' information report.
10. Remind students that "home group" members are responsible to learn all content from one another.

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshan Shastra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan, Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

Home Groups

Expert Groups

Outcomes:

- Students get experience with small group learning skills before participating in the jigsaw strategy.
- Have students fill out a graphic organizer in the "home group" to gather all the information presented by each "expert."
- "Home groups" present results to the entire class, or they participate in some assessment activity.
- Circulate to ensure that groups are on task and managing their work well; ask groups to stop and think about how they are checking for everyone's understanding and ensuring that everyone's voice is heard; and
- Monitor the comprehension of the group members by asking questions and rephrasing information until it is clear that all group members understand the points.

All students enjoy this joyful learning strategy and got experiential learning study style and with this strategy, each student in the "home" group serves as a piece of the topic's puzzle and when they work together as a whole, they create the complete jigsaw puzzle.

Name & Signature of Rapporteur

Dr. U. V. Deshmukhi

Name & Signature of Teacher

Dr. U. V. Deshmukhi

Signature of Principal

PRINCIPAL

**Chembur Sarvaikash Shikshanshetra
Mahavidyalaya
Ranjitshani Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai - 400 071**

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya
R. C. Marg, Chembur Naka, Chembur, Mumbai-400 071.

Course -4 -Creating An Inclusive School.

सेमिनार

दिनांक - १७/०५/२०२३

Report- घटक -१ आणि ५ समावेशक शिक्षण -वर्गातील समावेशकता

२०२२-२४ या शैक्षणिक वर्षातील प्रथम वर्षाच्या चतुर्थ सत्रात प्रथम सत्रात घटक-१ व ५ समावेशक शिक्षण - वर्गातील समावेशकता या विषयाच्या अंतर्गत डॉ.आर जी. गांगुर्डे यांनी दिनांक १७/०५/२०२३ सेमिनार आयोजित करण्यात आला होता. यावेळी वर्गात ४० विद्यार्थी उपस्थित होते.

समावेशक शिक्षणाचे प्राथमिक उद्दिष्टे -

- सर्व विद्यार्थ्यांसाठी भेदभाव न करता शिक्षण देणे आणि समान संधी तत्वांची अंमलबजावणी सुनिश्चित करणे.
- सर्वसमावेशक शिक्षणाचा उद्देश समाज,राष्ट्र आणि राज्याच्या विशेष गरजा असलेल्या मुलांच्या शिक्षणाच्या सहभागास प्रोत्साहन देणे.
- शैक्षणिक व्यवस्थेतील बंचित गटांतील विद्यार्थ्यांमधील असमानता,अन्याय,भेदभाव यांचे निराकरण करणे.
- सर्वसमावेशक शिक्षण म्हणजे विविधतेचे स्वागत करणे.कोणालाही न वगळता सर्व विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षणाची गुणवत्ता सुधारणे.
- सर्व विद्यार्थ्यांच्या विविध गरजांना प्रभावीपणे प्रतिसाद देणे, सर्वसमावेशक आणि आश्वासक शिक्षण वातावरण निर्माण करणे.
- समावेशक शिक्षणाची सामाजिक, आर्थिक,मानवतावादी व कायदेशीर गरज स्पष्ट करणे.
- समावेशक वर्गातील शैक्षणिक तंत्रज्ञानाचा वापर (ICT)-

परिसंवाद प्रक्रिया -

परिसंवाद व्याख्या - शिक्षकांच्या, तज्ञांच्या मार्गदर्शनाखाली एखाद्या विषयाचा अभ्यास करणारा गट पाय-चा १) विषय निश्चिती २) विद्यार्थ्यांची निवड ३)उपघटकाचे वाटप ४) सारांश ५) समारोप

प्रथम एक आठवडा शिक्षकांनी संपूर्ण वर्गात सेमिनारसाठी एक घटक निश्चित केला . त्याघटकाचे उपघटक पाहून वर्गातील अभ्यासू विद्यार्थ्यांना या सेमिनार मध्ये सहभागी होण्यास आव्हान केले. विद्यार्थ्यांनी आपल्या आवडी नुसार उपघटकाची निवड करून त्या उपघटका संबंधी अधिक ज्ञान प्राप्त केले . त्यात वर्गातील आठ विद्यार्थ्यांनी या सेमिनार मध्ये सहभाग घेतला .नंतर परिसंवादात आपले ज्ञान आपल्या क्रमानुसार मांडले गेले.

परिसंवादाचे उपघटक - १) समावेशक शिक्षणाचा अर्थ ,गरज आणि गुण - कुरकुटे ऋचा जयवंत

२) समावेशक शिक्षणाची मानवतावादी व कायदेशीर गरज- खांडेकर साक्षी प्रकाश

३) समावेशक शिक्षणाची सामाजिक व आर्थिक गरज- भूल हर्षला एकनाथ

४) समावेशक शिक्षणासाठी सुविधाजनक/ प्रोत्साहक घटक - पाटील वरुणा अमोल

चेंबूर सर्वकश शिक्षणशास्त्र महविद्यालय
रामकृष्ण केरकर मार्ग, सेबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

- ५) वैशिष्ट्ये समावेशनाचे समर्थन- देवसूककर प्रतिमा राजेंद्र
६) समावेशनातील अडथळे आणि सुलभीकरण - वाघचौरे वैष्णवी रमेश
७) समावेशक वर्गातील शैक्षणिक तंत्रज्ञानाचा वापर (ICT)- पाटील प्रतिक सुधीर
८) अक्षमते नुसार वर्गातील नियम - वेलेकर संतोष

१९६० मध्ये 'सर्वासाठी शिक्षण' (Education for all) ही संकल्पना जगातील अनेक देशांत अस्तित्वात आली होती. या संकल्पनेस हळुहळु चालना मिळून तिचा १९८९ च्या काळात प्रसार होऊ लागला. १९९० मध्ये सर्वासाठी शिक्षण या संकल्पनेतून 'समावेशक शिक्षण' या संकल्पनेचा उदय झाला. १९९४ मध्ये भारतासह एकूण ९२ देशांनी आणि २५ शैक्षणिक संघटनांनी संकल्पनेस मान्यता दिली व स्वीकारली आहे. ही समावेशक शिक्षण संकल्पना आम्हाला प्रथमच कळाली. त्यामुळे भविष्यात अशी मुले वर्गात आली शिक्षकास आपली अध्यापननीती ठरवता येईल. अशा वर्गात सर्वसामान्य मुले आणि अपंग मुले यांचा एकमेकांशी संबंध येत असल्यामुळे वातावरणात ते एकमेकांना मदत करायला शिकतात. एकमेकांपासून ते संवाद व आंतरक्रियात्मक कौशल्ये शिकतात; आंतरक्रियांपासून ते मैत्री, आपुलकी, परस्परसंबंध, वर्ग सभासद म्हणजे काय इत्यादी शिकतात. उभय प्रकारची मुले परस्परंशी सकारात्मक वागतात. परिणामी भावी नागरीक म्हणून सामान्य मुलांना विशेष गरजा असलेल्या नागरीकांची कसे वागावे हे समजल्याने आम्हास समावेशक शिक्षण ही संकल्पना उमगली. समावेशक शिक्षणाची सामाजिक व आर्थिक गरज तसेच मानवतावादी व कायदेशीर गरज समजली. त्यातून समाज, कायदा व मानवतावाद यांची भूमिका व सरकारच्या योजना ध्येय धोरणे लक्षात आली. त्याच प्रमाणे समावेशनातील अडथळे कोणते आणि सुलभीकरण कसे करता येईल याबाबत अधिक माहिती मिळाली. अक्षम व्यक्तींना जीवन जगताना त्यांनी योग्य पणे जीवन जगावे यासाठी स्थानिक प्रशासन आणि समाजामध्ये स्वतंत्रपणे जगण्यात आणि सहभागी होण्यासाठी योग्य ते उपाय केले जावेत या साठी काय प्रयत्न करतात या विषयी अधिक माहिती या सेमिनार मधून समजली. तसेच समावेशनात येणा-या अडचणी समजल्यात, प्रोत्साहक सामाजिक दृष्टीकोनात्मक भौतिक/ पायाभूत संसाधने या गोष्टी सुलभी करणस महत्वाच्या असतात याची जाणीव झाली. तसेच विविध अक्षमता व शिक्षकांची भूमिका समजली.

शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांसाठी ICT किती महत्वाचे साधन अक्षम विद्यार्थी व शिक्षक आणि शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांसाठी वरदान ठरले आहे हे या सेमिनार मधून लक्षात आले. भावनिक दृष्टीकोनातून अक्षम विद्यार्थ्यांची वाढती संख्या त्यांना समाजात मिळालेली वागणूक भेदभाव, समाजाचा त्यांच्या कडे बघण्याचा दृष्टीकोन, त्यांच्या समस्या समजल्या मुळे त्यांच्या प्रती आम्हा सर्वांच्या मनात आदरभाव निर्माण झालाच पण शिक्षक व एक समाजातील नागरिक म्हणून आम्हास आमची कर्तव्य देखील कळाली.

विद्यार्थ्यांची सही

प्राध्यापकाची सही

प्राचार्यांची सही

प्राचार्य

चेवूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
चनकून चेवूरकर मार्ग, चेवूर, पुणे - ४०० ००१.

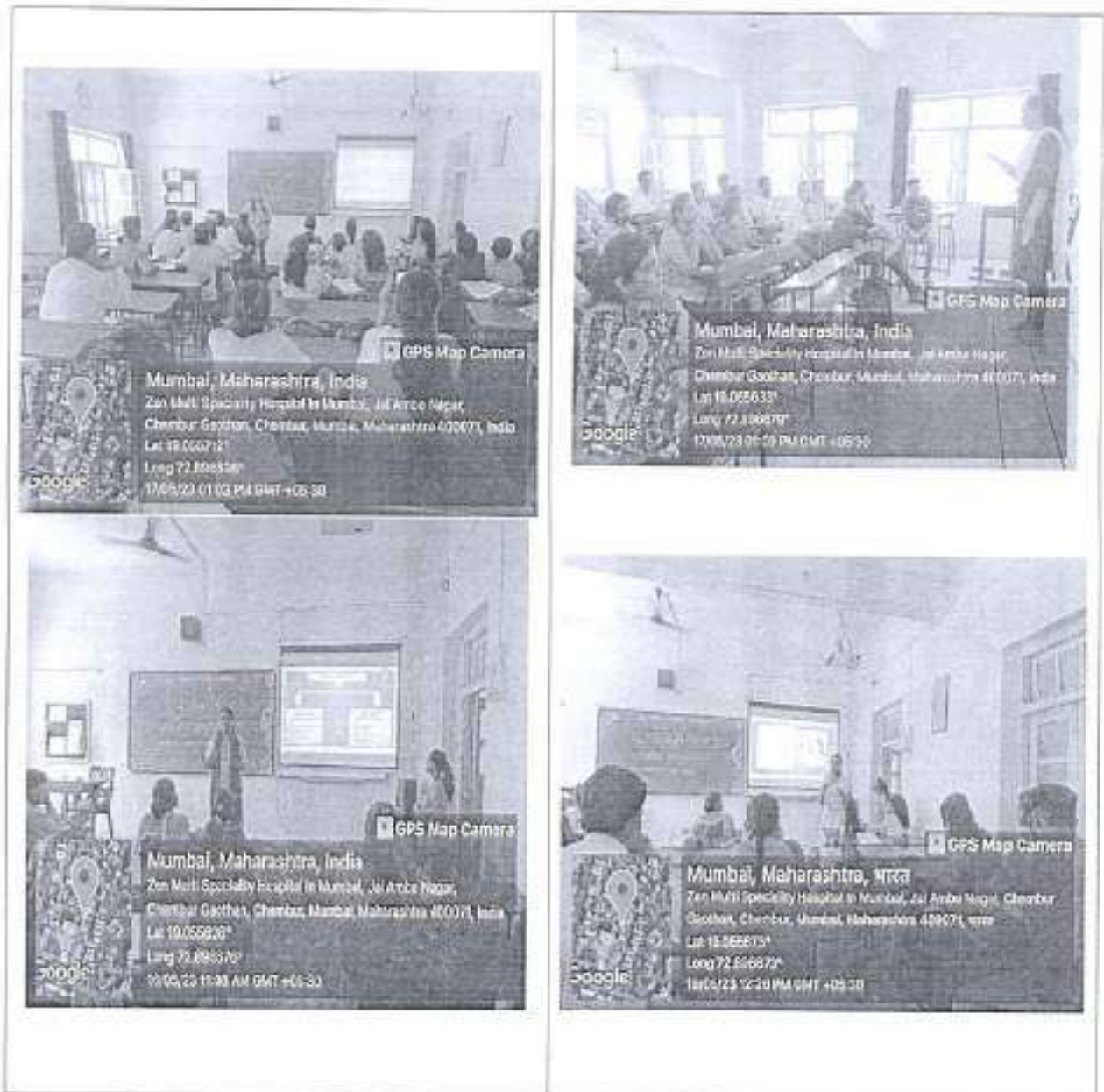

Course -4 -Creating An Inclusive School.

सेमिनार फोटो

दिनांक -१७/०५/२०२३

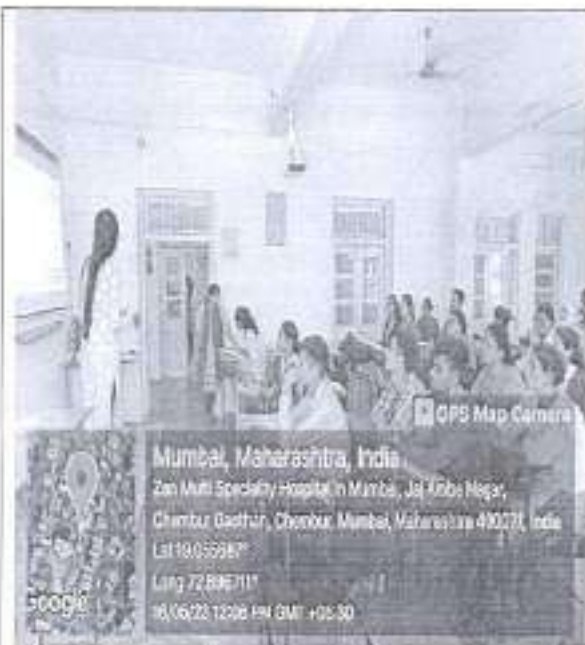
Report- घटक -१ आणि ५ समावेशक शिक्षण -वर्गातील समावेशकता

प्राचार्य

चंद्र सरवक शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
बार. वी. मार्ग, चंद्र नाका, चंद्र, मुंबई-४०००७१.

Mumbai, Maharashtra, India

Zen Multi Specialty Hospital in Mumbai, Jai Anba Nagar,
Chembur Gachhan, Chembur, Mumbai, Maharashtra 400071, India
Lat 19.055967°
Long 72.896711°
16/06/23 12:08 PM GMT +05:30

Mumbai, Maharashtra, India

Zen Multi Specialty Hospital in Mumbai, Jai Anba Nagar,
Chembur Gachhan, Chembur, Mumbai, Maharashtra 400071, India
Lat 19.055967°
Long 72.896711°
17/06/23 01:13 PM GMT +05:30

Mumbai, Maharashtra, India

Zen Multi Specialty Hospital in Mumbai, Jai Anba Nagar,
Chembur Gachhan, Chembur, Mumbai, Maharashtra 400071, India
Lat 19.055967°
Long 72.896711°
17/06/23 12:17 PM GMT +05:30

Mumbai, Maharashtra, India

Zen Multi Specialty Hospital in Mumbai, Jai Anba Nagar,
Chembur Gachhan, Chembur, Mumbai, Maharashtra 400071, India
Lat 19.055967°
Long 72.896711°
17/06/23 12:54 PM GMT +05:30

प्रधान

चेन्नूर सर्वकर्म शिक्षणस्थल महाविद्यालय
रामकृष्ण वेष्टाकर मार्ग, चेन्नूर, मुंबई - ४०० ०७१.

Date:- 20/06/2022

Programme:

Report of the programme :- (If required attach additional sheets)

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात

दिनांक रोजी प्रा. सौ. माणिक आवारे
मॅडम यांनी संस्कृत अध्यापन पध्दती या विषयावर
सादरीकरण करण्यासंबंधी उद्बोधन केले.

या विषयावर संस्कृत विभागातील सर्व
विद्यार्थी (पुकोठ ४) यांनी सादरीकरण करण्याचे ठरवले.
प्रत्येक विद्यार्थ्याला संस्कृत अध्यापन शास्त्र (EC1) या
विषयातील घटक क्र. ४ 'भाषा शिकवण्याचे पैलू' या
प्रकरणावर सादरीकरण करण्यास सांगितले. व त्याकरिता
पुरेसा कालावधी ही देण्यात आला.

प्रस्तुत सादरीकरण खालील कालावधीत
करण्यात आले.

- १) दि. १४/०६/२०२२ - कथाकथन पध्दती - कु. लषाली शुळ.
(गद्य पध्दती) - नाट्यीकरण पध्दती - कु. मानसी वांगीक
- २) दि. १५/०६/२०२२ - पठण पध्दती - कु. लषाली शुळ.
(पद्य पध्दती) - रसग्रहण पध्दती - कु. मानसी वांगीक
- ३) दि. १६/०६/२०२२ - अवगामी पध्दती - कु. प्रतिमा देवरुखकर
(व्याकरण) - उद्गामी पध्दती - कु. अंकिता कुळ्ये.
- ४) दि. १७/०६/२०२२ - प्रत्यक्ष अनुदेशन प्रतिमान - कु. प्रतिमा देवरुखकर
(व्याकरण) निबंध - कु. अंकिता कुळ्ये

वरील पध्दतीने प्रत्येक तासाला सादरीकरण
करण्यात आले. प्रत्येक पध्दतीचे अध्यापनाचे सुद्धे -

त्या पद्धतीची प्राथमिक साहित्य, तिच्या
त्या पद्धतीचे गुण व मर्यादा हे होते. सादरीकरण
आख्यावर त्या दृष्टकाविषयी प्राध्यापिका व
सहाध्यायीं सोबत चर्चा करव्यात आली. त्या विषयावर
प्राध्यापिका अतिरिक्त साहित्य देत. यामुळे ज्ञानाने
आदानप्रदानाबरोबरच ज्ञानान्या विस्तार करता आला.

या सादरीकरणामुळे स्वयं-अध्ययनास
चालना मिळाली. त्या निमित्ताने त्या त्या पद्धतीची
गहनता समजली, सखोलतेने अभ्यासता आली.
शालेश स्तरावर संस्कृत विषयाने अध्यापन करताना
त्यातील गद्य-पद्य-व्याकरण दृष्टक कोणत्या पद्धतीने
शिकवायला हवा हे समजले. त्याचबरोबर पाठ्यपुस्तका-
तील कोणता पाठ कोणत्या पद्धतीने शिकवला तर
प्रभावी होईल याविषयीचे मार्गदर्शन लाभले. यामुळे
सराव पाठाची प्राथमिक तयारी आली व आत्मविश्वास
साने अध्यापन करणे करावे, हे शिकले.

प्रस्तुत सादरीकरण उत्तमोत्तम व्हावे, यासाठी
ज्ञानत्याने प्रबलीकरण व प्रोत्साहन प्राध्यापिका सौ. आवारे
मंडम यांनी दिले. यामुळेच प्रभावी संप्रेषण करता आले
सर्व विद्यार्थ्यांनी चांगला सहभाग द्याविला.

कु. अंकिता वि. कुळये.
Name & Signature of Rapporteur

साठीक दि. आवारे
Name & Signature of Teacher

Signature of Principal
प्रा. डॉ. चक्रदेव.
प्राचार्य

Date: 20th Feb 2023.

Programme: Street Play on Transgender

Report of the programme :-(If required attach additional sheets)

On 20th February 2023 our IC-1 assignment on Street plays, Exhibitions, Debates, Interviews, Poster Competitions, Slogan Competitions, We had a Street play on Transgender. Few classmates who were interested to attempt this assignment presented a skit on a Life of a Transgender.

The skit started with introduction of each and every character and their role in the skit. The first part of skit was depended on the situation where a family was celebrating a function of Baby shower. Where a group of transgender comes and gives blessing to every member of family. And states that "Ladka hi hoga, Ladka". Hearing this, elder members of the family gave them extra 'Shagun'. Now the second part consist of the Birth of the Child. Here, a boy was born of the family

enjoying his first birthday. Part 3 stated that boy loves to play with mom's accessories which was odd for his family members. When boy turns 15 years yet his habits didn't changed. Father of child threw him out. Part 4 stated that the struggles faced by a boy for daily livelihood. Soon, he was adopted by a Transgender and warmly welcomed him & gave him/her new identity. Part 5 or last part stated that how he/her overcame all the obstacles & began a Teacher, then further he/she started spreading awareness about Transgender.

After the skit ended each participant showed the posters which were slogans made by them on Transgender to spread the awareness.

Mone

Name & Signature of Rapporteur

Mone Mrunali K.

[Signature]

Name & Signature of

Principal

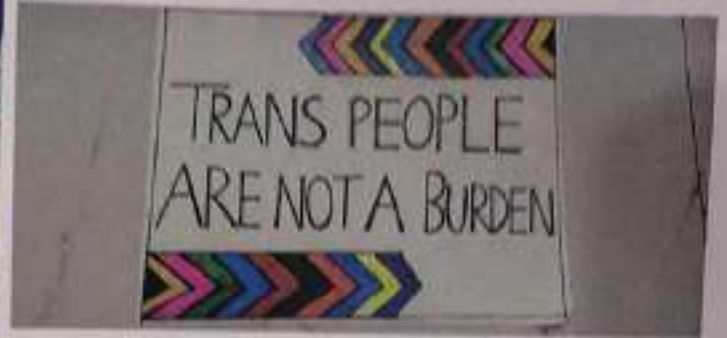
Principal

Chembur Servankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya

[Signature]

Signature of

Teacher

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

R. C. Marg, Chembur Naka, Chembur-400 071.
S. Y. B. Ed. English Medium (A. Y. :- 2022-24)

IC1 - Skit Presentation on Transgender issues

Date:

Roll No	Name of the students	Signature
1	AWALEGAONKAR MANASI MAHESH	<i>Manasi</i>
2	BHAS MISHBA MEHBOOB	
3	CHAVAN SWATI	<i>Swati</i>
4	CHETTIAR PRISCILLA STALIN	
5	DAPHALE APEKSHA SANTOSH	<i>Apeksha</i>
6	GADI ASHWINI GANGAJI	<i>Ashwini</i>
7	GANAI TEHSEEN INTIKHAB ALAM	<i>Ganai</i>
8	GOMES RUTH DENIS	
9	GUPTA PREETI RANJIT KUMAR	
10	HANDORE SWAPNALI SURESH	
11	JADHAV MINAL MANGESH	<i>Minal</i>
12	JADHAV MRUNMAYEE MAHENDRA	<i>Mrunmayee</i>
13	JAISWAL POONAM RAMCHANDRA	<i>Poonam</i>
14	KADAM SARIKA BABASAHEB	<i>Sarika</i>
15	KAMBLE DIKSHA SHESHRAO	
16	KANKEKAR POOJA	<i>P.S. Kankekar</i>
17	KARBELE MITALI DNYANESHWAR	<i>Mitali Karbele</i>
18	KEERTHANA MURUGAN	
19	LOHAN RITU RANDHEER	<i>Ritu</i>
20	MANE MRUNALI KISHOR	<i>Mane</i>
21	MEER NAGHMA HASAN	<i>Naghma</i>
22	MORE SHEETAL MURLIDHAR	<i>Sheetal</i>
23	MOURYA SWETA LALJI	<i>Sweta</i>
24	MUSSARRAT JAHAN MOHD ANWAR	
25	PINGATE HIRAL DNYANESHWAR	<i>Hiral</i>

Roll No	Name of the students	Signature
26	RANE SHRUTI RAJAN	Shruti
27	RASAL SHRUTI GULABRAO	
28	RAWAT SANJANA SANJAY	Sanjana
29	REHMANI AFSANA HAQIQUILLA ZAIBUNNISA	Afsana
30	SALKAR VEDA UMESH	Veda
31	SAUMYA PRADEEP	Saumya
32	SAYYED NAAZIYA ASIF	
33	SAYYED KAINAT	Kainat
34	SHAIKH NAZIYA FARHEEN M D KABEER	Naziyafarheen
35	SHAIKH SANA MOHD ALI	Sana
36	SHAIKH SHUMAILA ABDULRASHID	Shumaila
37	SHINDE SNEHAL ANIL	Snehal
38	SHIRODKAR RIYA KHILAN	Riya
39	SHUKLA SNEHA DHARMENDRA	
40	SINGH VIKAS RAMESH KUMAR	
41	SURVE SEEMA ANKUSH	Seema
42	TRIVEDI POONAM RAMASARE	Poonam
43	VINCIYA SELVARAJ	
44	VISHWAKARMA SHEELA AKHILESH SUBHAVATI	
45	VORA ZENIL NOOR M D	Zenil
46	YADAV KALPANA SHYAMRAJ	
47	YADAV SWEETY VIJAYSHANKAR	Sweety
48	Shetty Megha Girish (19-20)	

Prof. Vibhawari Shigwan
Course Incharge

Dr. C. A. Chakradeo
Principal

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
R.C. Chembur, Mumbai - 400 071,

**Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya, Chembur**

Semester IV (2020- 21)

Subject- CC5 (Contemporary India & Education)

Unit 4 & 5- Schemes and Policies of Education for Marginalized groups.

Report on Symposium Method

Objective –

1. To develop an understanding of policies and schemes for education for deprived/ marginalised groups.
2. To be acquainted with the origin of policies and schemes and relevance in education in contemporary India.

Procedure

Symposium means a meeting or conference for the discussion of some subject, especially a meeting at which several speakers talk on or discuss a topic before an audience. As a subject master I have used this method for the topic schemes and policies of education for marginalised groups in India from the core paper CC5 named contemporary India and education.

As a subject master, I have first taught the topic to whole class. Students were selected on the voluntary basis and groups were created according to the topic given for the presentation in symposium. Then participants were distributed the topic. Students were given instructions regarding planning, preparation and implementation of the topic prior to the presentation. Also they were provided with appropriate notes and books for the same. At the time of presentation, students were presented the topic followed by the discussion in front of other students in class under the control of subject master (me) as a chairperson.

Output

Students are acquainted in-depth understanding of the topic. This Symposium made them able to understand the origin of policies and schemes for marginalised groups in contemporary India. Also it helped in building better understanding of the influence of policies and schemes on education in contemporary India.

Principal

**Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071**

RIGHT TO EDUCATION ACT, 2009

Authors:
 • Jyoti Bhave
 • Sanjiv Chavhan
 • Bhalu Patil
 • Shweta Patil

RIGHT TO EDUCATION
EDUCATION FOR ALL

WHY RTE ACT IS...??

RIGHT TO EDUCATION

No one the right in school IT IS...

Right To Education ACT, 2009

- Section 12
- Free and Compulsory Education
- Government and Non-Government
- Age group children 6-14

Free elementary education for all the children in age group-6-14 years in a neighbourhood school

- Government and Non-Government
- Free and Compulsory
- Age group children 6-14

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshansanstha

Mahatma Jyoti

Ramkrishna, Chemburkar, Mang.

Chembur Naka, Mumbai - 400 071

COMPULSORY ELEMENTARY EDUCATION

- Govt. initiative
- Compulsion on government
- No screening procedure
- No period of admission

AGE APPROPRIATE EDUCATION

- Age appropriate
- Graded

NO DETENTION POLICY

- "NO PASS FAIL SYSTEM UPTO CLASS VIII"

Reduce stress

- Reduce exam pressure
- Reduce dropout
- Reduce repeated failure
- CCE/CONTINUOUS/COMPREHENSIVE/EVALUATION for students

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
Ramkrishna Chemburkar Marg,
Chembur - 400 071, Mumbai - 400 071

WHAT IS CCE?????

Evaluation done through the year by formative and summative assessment.

For formative evaluation attendance compulsory which is 75%

Teacher should maintain record of each & every student

IMPACT

- Involvement
- Active participation
- Low absenteeism
- Students look forward to the classroom
- Teacher assess the level of learning
- Effective learning

Quantity & Quality Of Teachers

- Recruitment
- Full Teacher
- Motivation & Incentive
- Encourage initiative
- Staff & Teacher welfare

Creating Inclusive Spaces For All

- Reservation in admissions
- Economically weaker section
- Socially disadvantaged
- Other children

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikahansbasta

Mahavidyalaya

Ramkrishnan Chemburkar Marg,

Chembur Naka, Mumbai - 400 071

Zero Tolerance Against Discrimination & Harrassment

- Discrimination
- Capitalist fees
- Summative/Unrecognised tests
- Physical Punishment and mental harassment

Amendment Of RTE Act, 2009

- Amended in year 2011
- Child can be detained
- Summative assessment at the end of year for 2 to 8th and 6th
- Re-examination
- No child can be expelled from school

Amendment Of RTE Act, 2009

- Amended in year 2011
- Child can be detained
- Summative assessment at the end of year for 2 to 8th and 6th
- Re-examination
- No child can be expelled from school

SO THEIR FUTURE COULD LOOK LIKE....

Handwritten signature

PRINCIPAL

Chambur Barvankeh Shikshanashrestha

Mahave, Jalgaon

Bankim Road, Chhatrapati Marg,

Chambur, Jalgaon, Mumbai - 414 001

Date:- 01/04/2023

Programme: Stratification on the Basis of Casteism
(Video based Learning)

on 1st April 2023 from 1:40 to 3:20 PM Video
based lesson was held by Vibhawari Shigwan
Ma'am on Casteism. "India Untouched: stories
of people Apart, Feature Documentary Video
was shared to all.

In the video State wise inequality
prevailing in the name of Caste and
the reasons of it was shown
in the video. The video was very
impactful.

This video brought up the truth
of the real world. Scenario which is
happening in the corner of the country.
This video showed how the lower
Caste people are treated by the

higher class. Eg. Lower Caste
people cannot wear the slippers
inside the shops or villages.

These video created a
impact that these way of treating
people in name of caste should
not be carried forward.

Name & Signature of Rapporteur
Swati Chavan

Name & Signature of Teacher
Vibhawari Shigwan

Signature of Principal

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshstra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

CC 5: Casteism (Video Based Learning)

Date: 01/04/2023

Sr.No.	Name of the students	Signature
1	Yashvi Sweets	Sweets
2	Swati Chohan	Chohan
3	Diksha Tomble	Tomble
4	Saumya Pradeep	Saumya
5	Vishwakarma Sheela	Sheela
6	Mounmayee. M. Jadhav	Jadhav
7	Tehseen Ganai	Ganai
8	Afsana Rehmani	Afsana
9	Minal M. Jadhav.	Minal
10	Dusha D. Bhutkar	Bhutkar
11	Hiral Dnyaneshwar Pingate	Pingate
12	Pooja Suresh Kantekar	P.S. Kantekar
13	Seema. A. Surve	Seema
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

Asst. Prof. Vibhawari Shigwan

Course Incharge

Dr. C.A. Chakradeo

Principal

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Method used: Workshop method

Date: 24/2/2023

Facilitator: Smita Ganatra

Topic: Reflective thinking

Duration: 3 hours

What is workshop method?

Workshop method gives active and engaging learning experience. "It is a collaborative learning experience that involves a group that focuses on specific topic or problem."

Workshops can be used for a variety of purposes, such as:

- **Professional Development:** Learning new skills or improving existing ones in a specific field.
- **Problem-Solving:** Bringing together people with different perspectives to tackle a specific challenge.
- **Idea Generation:** Brainstorming and developing creative solutions to a problem.
- **Team Building:** Enhancing communication, collaboration, and trust within a team.

Objectives of the workshop:

1. To be able to define reflective thinking
2. To identify the benefits of reflection
3. To identify personal biases, strengths and weaknesses
4. To apply reflection to real world scenarios
5. To develop action plan for personal development

Procedure:

The facilitator displayed a questionnaire that led to reflective thinking. A free internet resource in the form of a questionnaire was used for the same.

The student teachers were asked to write down the answers in their notebooks. The questions were then discussed, voluntary responses were invited.

Principal

Chambur Servankash Shikhanestha
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chambur, Mumbai - 400 071.

Student teachers were then provided with the necessary material and present in an innovative way the question 'Who am I?'

After the work was completed, the follow up activity was conducted in the form of sharing what they had created.

A binder of their work was created at the end.

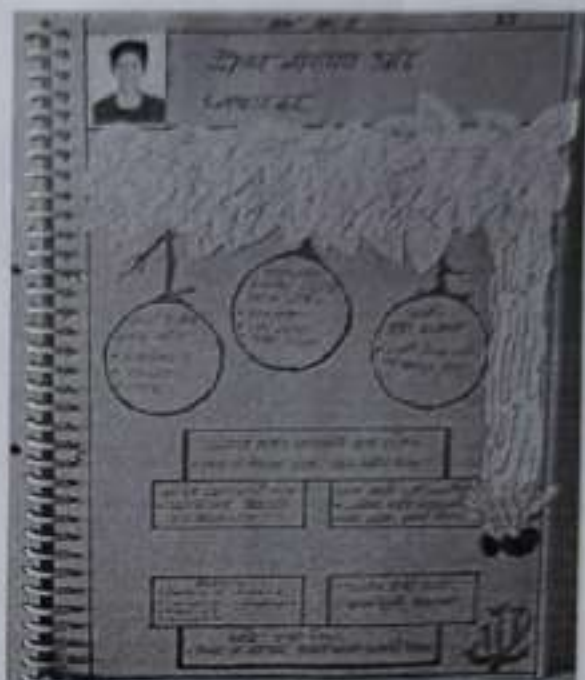
Outcomes:

- The Students actively participated and were meaningfully engaged in the task.
- They got the opportunity to express themselves creatively and were happy to do so.
- Diverse perspective in thinking process was observed during the presentation stage where everyone learned about each other's perspective and learned how each one of us was unique.
- Revelation about their own self was the most important achievement as per their own accordance.
- Student teachers were able to define the term reflective thinking and share advantages of the same.
- Even though the session was of 3 hours duration, there was no fatigue.
- Student teachers understood that reflection as a technique can go a long way in decision making, problems solving and examining one's own thoughts, feelings, and actions.

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Some glimpses of the activity:

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya

R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

WHO AM I ?

I AM A HUMAN BEING

ATHARVA

S. Ganesh
Signature of the faculty

Date:- 11 May, 2023

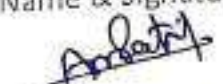
Programme: Introduction to Virtual Lab

Report of the programme :- (If required attach additional sheets)

On, Thursday, 11 May, 2023, Dr. Jayesh Jadhav sir introduced us with new topic i.e. 'Virtual Lab.' There were 7 students present in the class. Sir gave us information about virtual lab & also gave demonstration on how to use a virtual lab using a government site 'OLabs'.

It was totally new & useful information for us. It is useful in unequipped laboratories, lack of other facilities, in case of hazardous chemicals or experiments, in remote area, etc. It needs only a computer with internet connection. No other equipments are required. It is a new & interesting teaching - learning aid which can definitely enthuse students to take up higher studies as it can retain student's interest in learning. As would be teachers it will help us in future for effective teaching.

Name & Signature of Rapporteur

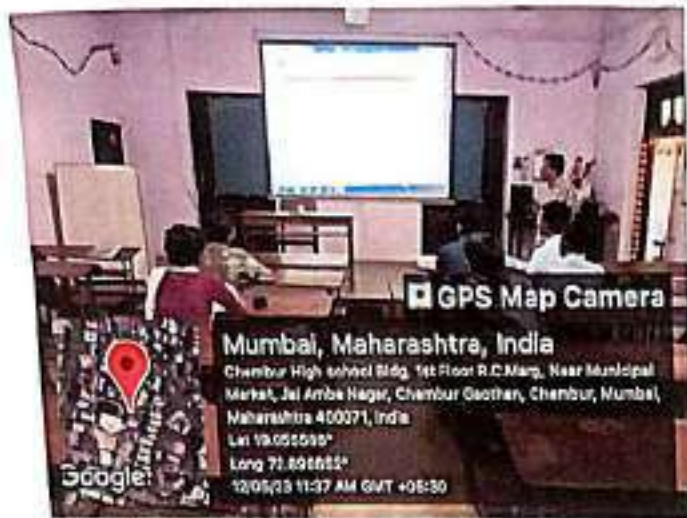

(Patel Ashwini M.)

Name & Signature of Teacher

Signature of Principal

प्राचार्य
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
आर. सी. मार्ग, चेंबूर नका, चेंबूर, गुजरात-४०००७१.

INTRODUCTION TO VIRTUAL LAB

CHEMBUR SARVANKASH SHIKSHANSHASTRA MAHAVIDYALAYA

B.Ed. Marathi Medium (Batch 2022-24)

Sem. II - 2022-23

Attendance Report: Science Method / Mathematics Method

Topic: Introduction to virtual Lab

Date:

Roll No.	Candidate Name	Sem. II Method	Sign	Remarks
4	BHOYE NILESH KRUSHNA	Science		
29	NADAGE MAYANK SITARAM	Science		
30	PARHAD VISHAL VIJAY	Science		
32	PATIL ASHWINI MAHADEV	Science		
2	BHOYE ANIKET SAKHARAM	Mathematics		
3	BHOYE ANKITA HARI	Mathematics		
11	CHETAN KHADE	Mathematics		
25	MAHALA GIRISH DIPAK	Mathematics		
28	MUKANE TANMAY MANOHAR	Mathematics		
42	RESHIMA BANO BABU SHAH FAKEER	Mathematics		

Course In-charge Teacher

Dr. Jayesh R. Jadhav

Principal

Dr. Chandrashekher A. Chakradeo

प्राचार्य

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
ज्य. सी. मार्ग, चेंबूर नाका, चेंबूर, मुंबई-४०००७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya,
R. C. Marg, Chembur, Mumbai 400071

SSR Criterion 2: Teaching-learning and Evaluation

2.2 Honoring Student Diversity

2.2.3 Reports on activities to address the differential student needs

Principal
Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

MULTIPLE MODE APPROACH TO TEACHING-LEARNING ADOPTED BY TEACHERS

Variety of teaching methods is the inseparable and major part of any teacher training institution. Our institution also focuses on variety of teaching methods in classroom teaching learning process. Teaching methods used by faculty of 'Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya', also motivates our student teachers to utilise it in their practise teaching schools. Most of the teaching methods used by faculty are student centric and follow participative approach. Majority of the teaching methods are used in both online and offline modes.

The major teaching methods used by faculty during last five years are

- 1) Workshop Method
- 2) Dramatization
- 3) Poster Presentation
- 4) Interview Technique
- 5) Field Visit
- 6) Street Play
- 7) Video Based Discussion
- 8) Video Based Learning
- 9) App Based Learning
- 10) Blended Learning
- 11) Workshop and Psychological Testing
- 12) Cooperative Learning
- 13) Gallery Walk
- 14) Lecture-cum-Discussion
- 15) Seminar Method
- 16) Demonstration
- 17) Library Survey
- 18) Symposium

The main objectives of using different teaching methods is i) To make student teachers familiar with different modes of teaching learning ii) To take active participation of students' teachers iii) To make teaching learning process more enjoyable. iv)

The above teaching methods used by faculty was important from student teachers point of view in several ways. Student teachers also motivate to use such kind of methods in their internship periods during classroom teaching. This approach enhances student teachers learning experiences and it correlate theories of pedagogy with an actual practice teaching. Variety of methods enhances students' skill of communication. It boosts their confidence and get direct experience of many concepts which are taught in the theory courses.

Principal

**Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.**

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya,
R. C. Marg, Chembur, Mumbai 400071

SSR Criterion 2: Teaching-learning and Evaluation

2.2 Honoring Student Diversity

2.2.3 Photographs of activities to address the differential student needs

Principal
Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

ॐ कुरुते
 कुरुते कुरुते

प्रश्नोत्तर

GPS Map Camera

Mumbai, Maharashtra, India
Chembur High school Bldg. 1st Floor
R.C.Marg. Near Municipal Market,
Jai Ambe Nagar, Chembur Gaothan,
Chembur, Mumbai, Maharashtra
400071, India
16/03/23 03:06 PM GMT +05:30

30.33° C
287° W

GPS Map Camera

Mumbai, Maharashtra, India
Chembur High school Bldg. 1st
Floor R.C.Marg. Near Municipal
Market. Jai Ambe Nagar, Chembur
Gaothan, Chembur, Mumbai,
Maharashtra 400071, India
16/03/23 03:06 PM GMT +05:30

30.33° C
334° NW

परिशिष्ट

१ छायाचित्र

कान्हेरीच्या प्रवेशा डागवरील पाटी.

कान्हेरी लेण्यांपर्षत / गुप्तांपर्षत जाण्याच्या नशारा।

लेणी क्र. २ - मधील चैत्य

लेणी क्र २ मधील भीतीवरील बुध शिल्पे

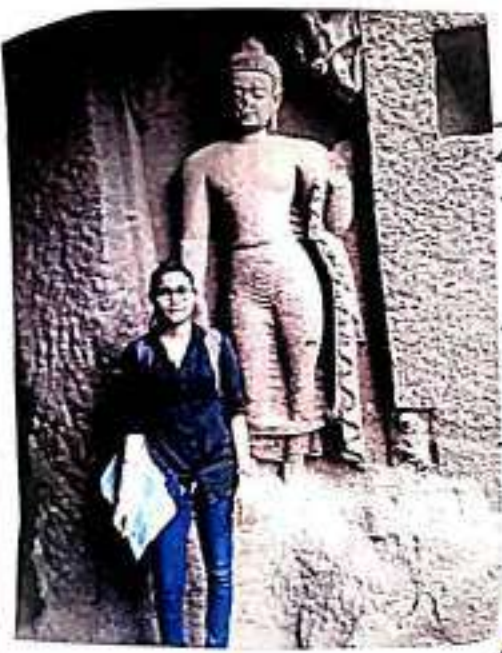
लेणी क्र. ३ :- चै प्रवेशा-द्वार

← लेणी क्र. ३ - मधील प्रांगणातील स्तंभ

लेणी क्र. ३. → मधील व्हॉलपे-नील २३ फुट बुद्ध शिल्प

← लेणी क्र ३ :- च्या प्रांगणातील शिल्प

लेणी क्र. ३ - मधील चैत्य / दागोबा

लेणी क्र. ३ - चैत्यगृहातील स्तंभ

लेणी क्र ३ समोरील उत्खनित स्तूप

लेणी क्र ५ :- मधील बुध रिल्ये ओलेले स्तूप

लेणी क्र. ॥ - मधील मत्स्य सम्राट्हातील घासन

लेणी क्र ११ - मधील गर्भगृहातील बुध रिल्ये

लेणी क्र ३५ - मधील गर्भगृहाच्या बाहेरील छतावरील रंगीन चित्र

लेणी क्र ३५ - मधील गर्भगृहा बाहेरील बुध रिल्ये

लेणी क्र ८७ मधील आतील भिंतीवरील विविध मनोहरीतील बुध रिल्ये.

लेणी क्र ४१
मधील
वटांड्याच्या
भ्रींतीवरील
विविध नुसब
शिले.

लेणी क्र २ - क्षमौलीस जलकुंड

लेणी क्र ७५ मधील नलकुंड

जलमार्ग / धरणांसाठी बांधलेला
दगडी बांध

लेणी क्र - १५ ते २४ प्राणि १०-५०
या लेण्याच्या दरम्यान मललेला धरण /
जलमार्ग

लेणी क्र. २७ ची
अदपस्थिती

लेणी क्र. ७७ ची
अदपस्थिती

रुपाली रत्नकर
जिज्ञासू: रीधरिक व सामाजिक संस्था

नाव प्रज्ञा बुधाजी वाटवे
संस्थेचे नाव महिला वा बाल विकास

रेख्मा सर्वेवल,
संस्था:- महिला आर्थिक विकास
महामंडळ (मादिम)

श्यामली सुरेश साकुबे,
संस्था- जावाज ए निवान (voice of women)

नाव:- धुगे प्रशांत मदा पिपू
संस्थेचे नाव:- महिला मजलीस बीगल सेंटर

तनया किशोर पांडव
संस्था:- अंतरराष्ट्रीय मानवविकास
सुरक्षा परिषद (IHRJPC)

Jigsaw

Mumbai, Maharashtra, India
Chembur High school Bldg, 1st Floor R.C.Marg, Near Municipal Market, Jai Ambe Nagar, Chembur Gaathan, Chembur, Mumbai, Maharashtra 400071, India
Lat 19.055411°
Long 72.896596°
20/09/22 11:15 AM GMT +05:30

Mumbai, Maharashtra, India
Chembur High school Bldg, 1st Floor R.C.Marg, Near Municipal Market, Jai Ambe Nagar, Chembur Gaathan, Chembur, Mumbai, Maharashtra 400071, India
Lat 19.055411°
Long 72.896596°
20/09/22 11:15 AM GMT +05:30

Mumbai, Maharashtra, India
Chembur High school Bldg, 1st Floor R.C.Marg, Near Municipal Market, Jai Ambe Nagar, Chembur Gaathan, Chembur, Mumbai, Maharashtra 400071, India
Lat 19.05541°
Long 72.896592°
20/09/22 11:27 AM GMT +05:30

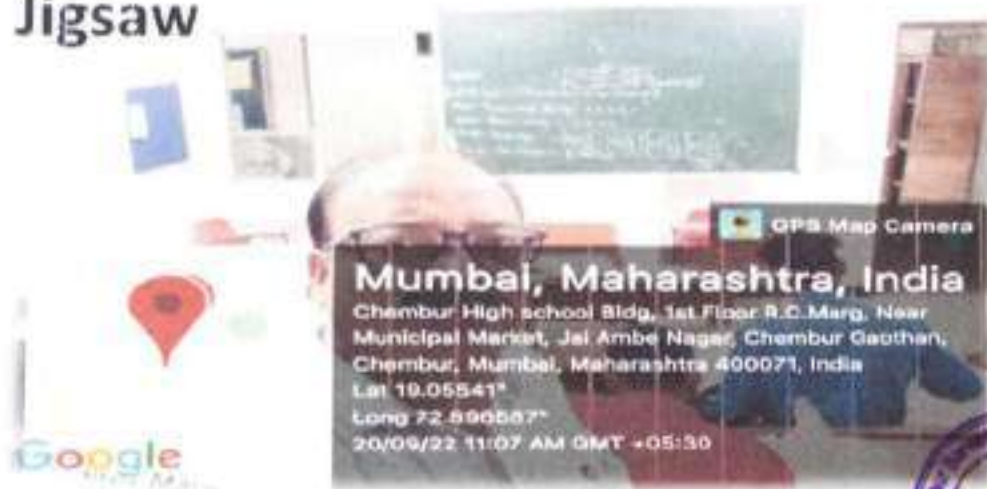

Mumbai, Maharashtra, India
Chembur High school Bldg, 1st Floor R.C.Marg, Near Municipal Market, Jai Ambe Nagar, Chembur Gaathan, Chembur, Mumbai, Maharashtra 400071, India
Lat 19.055403°
Long 72.896592°
20/09/22 11:30 AM GMT +05:30

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
Ramkrishna Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

Jigsaw

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanabhawan

Mahavidyalaya

Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai - 400 071

Note cam lite
 Latitude : 19.0550762°
 Longitude : 72.8964157°
 Altitude : -44.199997 meters
 Date : 27/09/22 11:16:56 AM
 Note - cam library

R.K.S.
PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshrestha
 Mahavidyalaya
 Ramkrishnan Chemburkar Merg,
 Chembur Naka, Mumbai - 400 071

© Nasa.com lite
Latitude: 19.090000°
Longitude: 72.996417°
Altitude: 44.199997 meters
Date: 23/09/22 11:23:19 AM

© Nasa.com lite
Latitude: 19.090000°
Longitude: 72.996417°
Altitude: 44.199997 meters
Date: 23/09/22 11:16:38 AM

© Nasa.com lite
Latitude: 19.090000°
Longitude: 72.996417°
Altitude: 44.199997 meters
Date: 23/09/22 11:22:59 AM

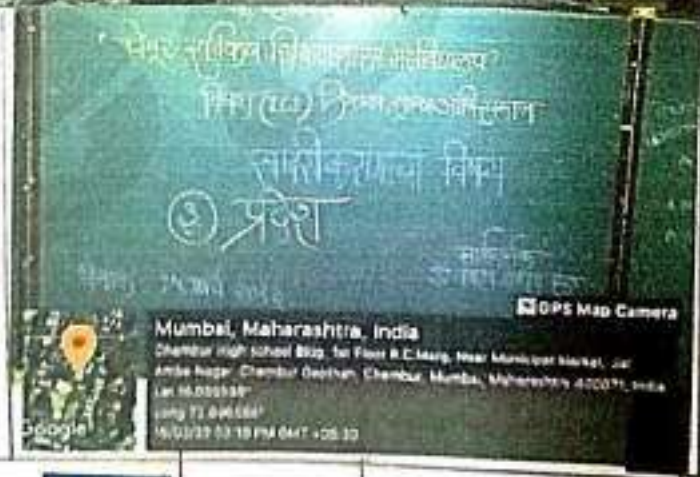
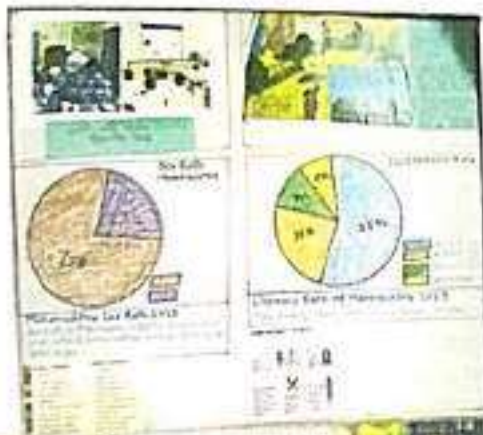

© Nasa.com lite
Latitude: 19.090000°
Longitude: 72.996417°
Altitude: 44.199997 meters
Date: 23/09/22 11:16:30 AM

R.S. PRINCIPAL
Chembur Sarvankosh Shikshansabha
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

Chembur Sarvankash Shikshanshastha Mahavidyalaya
 Ramkrishna Mission, Near Jai Ambe Nagar,
 Chembur Naka, Mumbai - 400 071

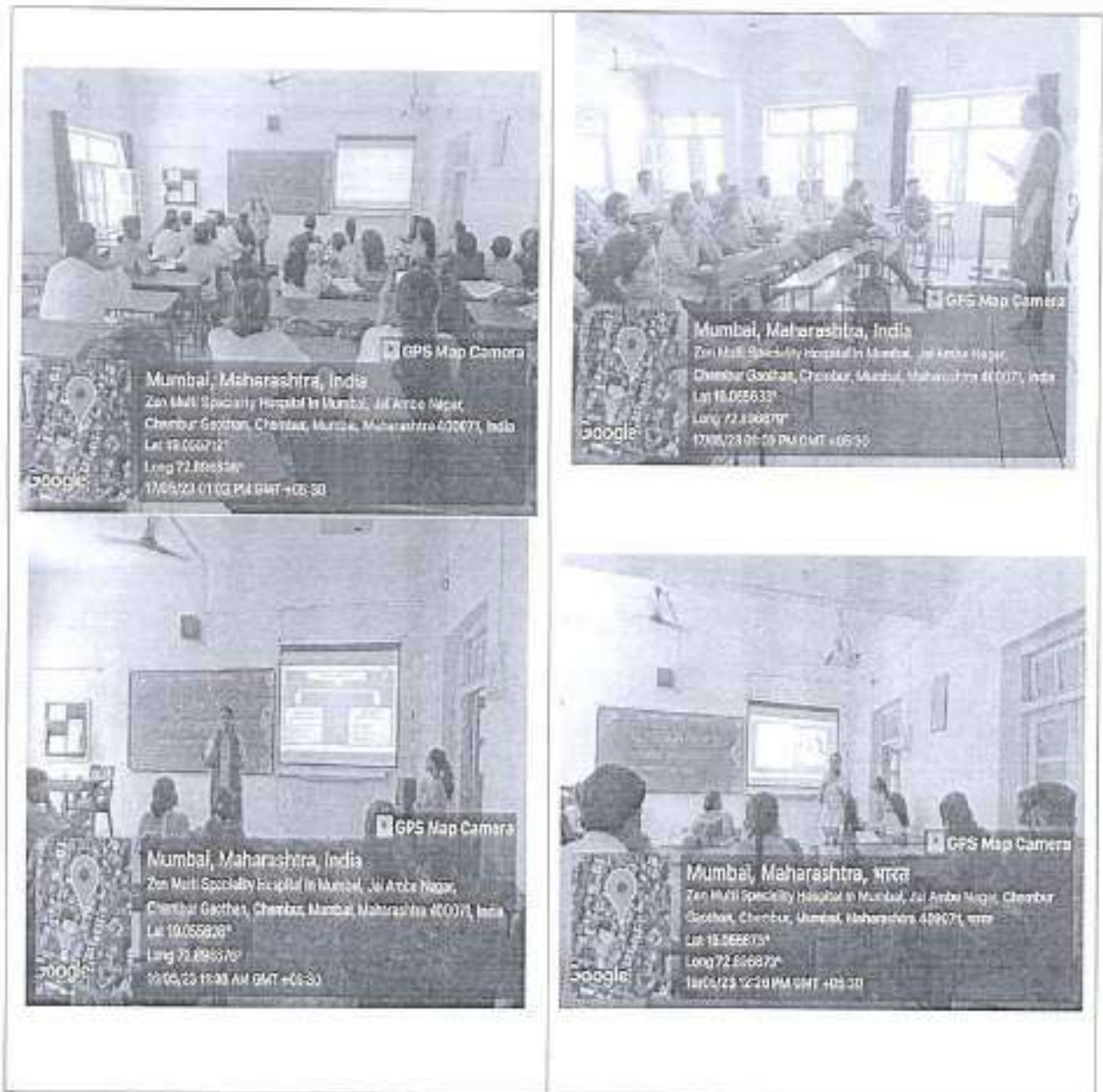

Course -4 -Creating An Inclusive School.

सेमिनार फोटो

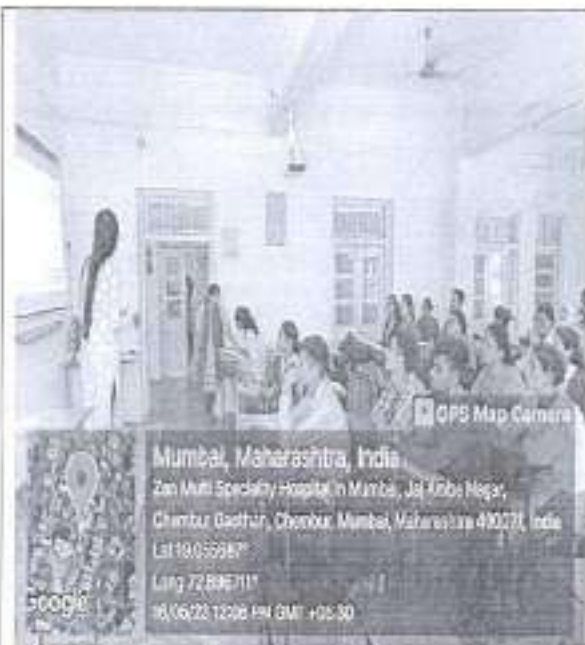
दिनांक -१७/०५/२०२३

Report- घटक -१ आणि ५ समावेशक शिक्षण -वर्गातील समावेशकता

प्राचार्य

चंद्र सरवक शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
बार. वी. मार्ग, चंद्र नाका, चंद्र, मुंबई-४०००७१.

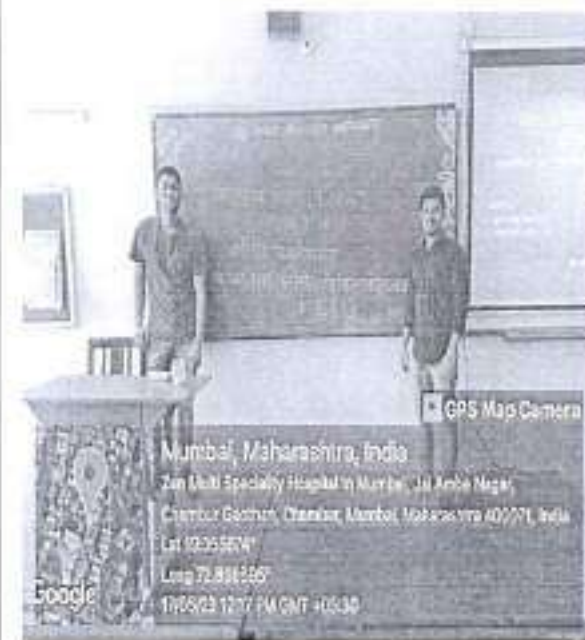
Mumbai, Maharashtra, India

Zen Multi Specialty Hospital in Mumbai, Jai Anba Nagar,
Chembur Gachhan, Chembur, Mumbai, Maharashtra 400071, India
Lat 19.055967°
Long 72.896711°
16/06/23 12:08 PM GMT +05:30

Mumbai, Maharashtra, India

Zen Multi Specialty Hospital in Mumbai, Jai Anba Nagar,
Chembur Gachhan, Chembur, Mumbai, Maharashtra 400071, India
Lat 19.055967°
Long 72.896711°
17/06/23 01:13 PM GMT +05:30

Mumbai, Maharashtra, India

Zen Multi Specialty Hospital in Mumbai, Jai Anba Nagar,
Chembur Gachhan, Chembur, Mumbai, Maharashtra 400071, India
Lat 19.055967°
Long 72.896711°
17/06/23 12:17 PM GMT +05:30

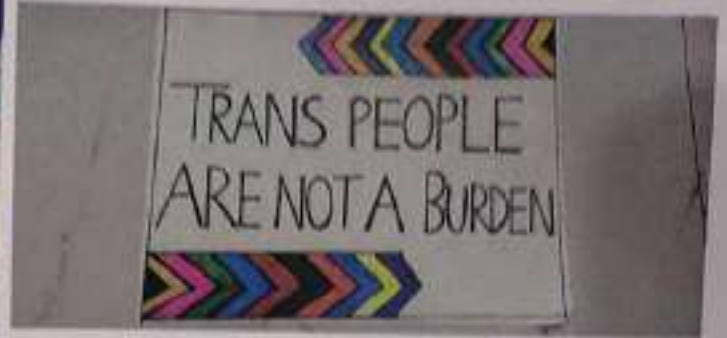

Mumbai, Maharashtra, India

Zen Multi Specialty Hospital in Mumbai, Jai Anba Nagar,
Chembur Gachhan, Chembur, Mumbai, Maharashtra 400071, India
Lat 19.055967°
Long 72.896711°
17/06/23 12:54 PM GMT +05:30

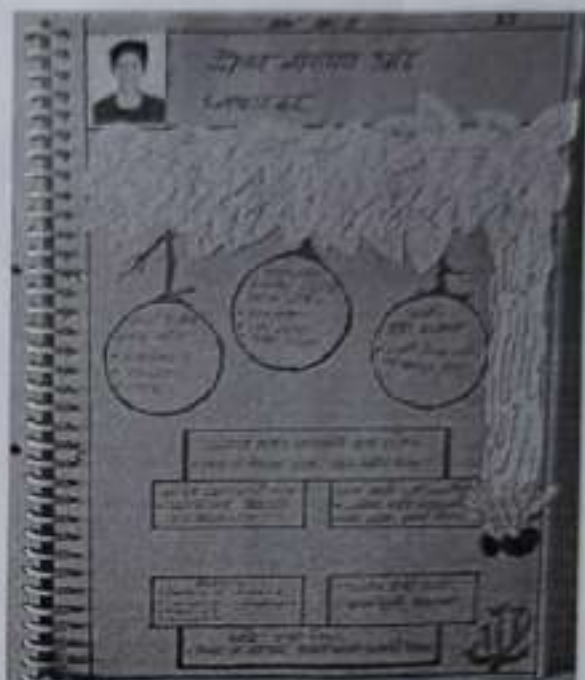
प्रधान

चेन्नूर सर्वकर्म शिक्षणस्थल महाविद्यालय
रामकृष्ण वेष्टाकर मार्ग, चेन्नूर, मुंबई - ४०० ०७१.

Some glimpses of the activity:

(Signature)

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya

R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

WHO AM I ?

I AM A HUMAN BEING

महादेव

THE GREAT!

संस्कृत

सूक्ष्म

LINA

I AM A HUMAN BEING

महादेव

संस्कृत

सूक्ष्म

ATHARVA

Sanghvi
Signature of the faculty

INTRODUCTION TO VIRTUAL LAB

CHEMBUR EDUCATION SOCIETY'S
CHEMBUR SARVANKASH SHIKSHANSHASTRA MAHAVIDYALAYA
Semester – II – CC 3 Learning and Teaching
Co-oprative Learning - Gallery Walk Technique – 2022-23

